

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketalous Lappeenranta
Liiketalouden koulutusohjelma
Laskentatoimi

Konsta Puumalainen

Kilpailija-analyysi kahdesta meriliikenteen henkilökuljetuksen toimialan yrityksestä

Opinnäytetyö 2018

Tiivistelmä

Konsta Puumalainen

Kilpailija-analyysi kahdesta meriliikenteen henkilökuljetuksen toimialan yrityksestä, 55 sivua

Saimaan ammattikorkeakoulu

Liiketalous Lappeenranta

Liiketalouden koulutusohjelma

Laskentatoimi

Opinnäytetyö 2018

Ohjaaja: lehtori Saara Heikkonen, Saimaan ammattikorkeakoulu

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä kilpailija-analyysi kahdesta meriliikenteen henkilökuljetuksen toimialan yrityksestä. Kilpailija-analyysin kohdeyritykset olivat Tallink Silja Oy ja Viking Line Abp Oy. Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää kohdeyritysten tunnusluvuista eroavaisuuksia ja etsiä syitä mahdollisten eroavaisuuksien taustalla. Tutkimus tehtiin tilinpäätösanalyysinä ja SWOT-analyysinä. Tilinpäätösanalyysin avulla laskettiin kohdeyrityksen keskeisimmät tunnusluvut, jotka koskevat kannattavuutta, vakavaraisuutta, maksuvalmiutta, tehokkuutta ja kasvua.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsiteltiin sekä tilinpäätösanalyysin että kilpailija-analyysin eri muotoja. Lisäksi käytiin läpi keskeisimmät tunnusluvut yrityskohteisesti. Näiden ohella teoriaosuudessa esiteltiin molemmat kohdeyritykset sekä meriliikenteen henkilökuljetuksen toimiala. Opinnäytetyön empiria-osuudessa käytettiin laadullista eli kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Empiria-osuudessa vertailtiin yritysten tilinpäätösten avulla laskettuja tunnuslukuja. Tarkasteluajanjaksona opinnäytetyössä olivat vuodet 2012–2016. Tunnusluvut laskettiin Navita yritysmalli -ohjelman avulla ja saatuja tuloksia havainnollistamaan tehtiin erilaisia diagrammeja ja taulukoita.

Analyysin perusteella voitiin todeta, että Viking Line menestyi tarkasteluajanjaksona paremmin etenkin kannattavuuden ja vakavaraisuuden mittareilla mitattuna. Moneen laskettuun tunnuslukuun vaikuttivat yritysten tekemät netto- ja liiketulokset. Tallink Siljan tekemät tulokset olivat jokaisena tarkasteluvuonna negatiivisia, mistä suuret erot tunnusluvuissa johtuivat.

Asiasanat: tilinpäätösanalyysi, kilpailija-analyysi, tunnusluvut

Abstract

Konsta Puumalainen

Competitor analysis of two companies in the industry of maritime transportation,
55 pages

Saimaa University of Applied Sciences

Faculty of Business Administration Lappeenranta

Degree Programme in Business Administration

Specialisation in Accounting

Bachelor's Thesis 2018

Instructor: Ms Saara Heikkonen, Senior Lecturer, Saimaa University of Applied
Sciences

The objective of this thesis was to conduct a competitor analysis of two companies in the field of maritime transportation. The companies chosen for the analysis were Tallink Silja Oy and Viking Line Abp Oy. The purposes of the research were to discover differences in the key figures and to find reasons for the differences. The study was carried out as an analysis of financial statements and as a SWOT analysis. The key figures were calculated by means of financial statement analysis, and they are based on profitability, solvency, liquidity, effectivity and growth.

The theoretical part of the thesis handles the different types of financial statement analysis and competitor analysis. In addition, the target companies, industry and the key figures of both companies are introduced. The research method of the empirical part in the study is qualitative. In the empirical part of the study, the key figures of the two companies were compared. The analysis period was from 2012 to 2016. The key figures were calculated with the Navita software, and the results are demonstrated with diagrams and tables.

The final result of this thesis was that Viking Line Abp Oy succeeded better especially in the key figures of profitability and solvency. The net profits and operating profits of the companies affected multiple key figures. The profits of Tallink Silja Oy were at a negative level each year of the analysis period, which was the main reason behind the big differences.

Keywords: financial statement analysis, competitor analysis, key figures

Sisälllys

1	Johdanto.....	6
1.1	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet.....	6
1.2	Rajaukset ja tutkimusmenetelmä.....	7
2	Tilinpäätösanalyysi.....	8
2.1	Yritystutkimus.....	9
2.2	Perinteinen tilinpäätösanalyysi.....	10
2.3	Tunnuslukuanalyysi.....	10
3	Kilpailija-analyysi.....	11
3.1	SWOT-analyysi.....	11
3.2	Porterin kilpailija-analyysimalli.....	12
4	Kohdeyritysten esittely ja toimiala.....	14
4.1	Meriliikenteen henkilökuljetus.....	14
4.2	Viking Line Abp Oy.....	14
4.3	Tallink Silja Oy.....	15
5	Tunnusluvut.....	17
5.1	Kannattavuuden tunnusluvut.....	17
5.2	Maksuvalmiuden tunnusluvut.....	17
5.3	Vakavaraisuuden tunnusluvut.....	18
5.4	Tehokkuuden tunnusluvut.....	18
5.5	Kasvun tunnusluvut.....	19
6	Tunnuslukuvertailu.....	19
6.1	Kannattavuus.....	19
6.1.1	Käyttökateprosentti.....	19
6.1.2	Liiketulosprosentti.....	20
6.1.3	Nettotulosprosentti.....	22
6.1.4	Kokonaispääoman tuotto-prosentti.....	23
6.1.5	Sijoitetun pääoman tuotto-prosentti.....	25
6.1.6	Oman pääoman tuotto-prosentti.....	27
6.2	Maksuvalmius.....	28
6.2.1	Quick Ratio.....	28
6.2.2	Current Ratio.....	30
6.2.3	Rahoitustulosprosentti.....	32
6.3	Vakavaraisuus.....	33
6.3.1	Omavaraisuusaste.....	33
6.3.2	Suhteellinen velkaantuneisuus.....	35
6.3.3	Lainojen hoitokate.....	36
6.3.4	Vieraan pääoman takaisinmaksuaika.....	38
6.4	Tehokkuus.....	39
6.4.1	Vaihto-omaisuuden kiertoaika.....	39
6.4.2	Myyntisaamisten kiertoaika.....	40
6.4.3	Ostovelkojen kiertoaika.....	42
6.5	Kasvu.....	43
6.5.1	Liikevaihdon kasvun tasaisuus.....	43
6.5.2	Liikevaihdon kasvuprosentti.....	44
7	SWOT-analyysi.....	45
7.1	Viking Line.....	45
7.2	Tallink Silja.....	47
8	Johtopäätökset kilpailija-analyysistä.....	48

9 Yhteenveto.....	51
Kuvat.....	53
Taulukot.....	53
Kaavat.....	53
Lähteet.....	54

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on toteuttaa kilpailija-analyysi kahdesta meriliikenteen henkilökuljetuksen toimialalla toimivasta yrityksestä. Yritykset opinnäytetyössä ovat Viking Line Abp Oy ja Tallink Silja Oy. Näiden kahden yrityksen välillä on aina ollut vastakkainasettelua etenkin kuluttajien toimesta. Tässä opinnäytetyössä avataan ja analysoidaan kummankin yrityksen taloudellista tilaa tunnuslukuanalyysin avulla ja sen lisäksi kerrotaan kilpailutilanteesta kokonaisuutena kummankin yrityksen näkökulmasta. Opinnäytetyössä esitellään kohdeyritysten heikkouksia ja vahvuuksia niin taloudellisten mittareiden kuin muiden analyysityökalujenkin avulla.

Olemme erittäin tyytyväisiä matkustajamäärän kasvuun heinäkuussa ja iloisia siitä, että niin monet valitsevat meidän laivamme. Hintakilpailu on tänä kesänä ollut kivenkovaa, ja asiakkaat ovat hyötyneet siitä, Viking Linen toimitusjohtaja Jan Hanses luonnehti kilpailutilanteen nykytilaa Moottori-lehden artikkelissa 4.8.2017.

1.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet

Opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä kilpailija-analyysi kahdesta meriliikenteen henkilökuljetuksen toimialalla toimivasta yrityksestä. Kilpailija-analyysi on tarkoitus toteuttaa tunnuslukuanalyysin ja SWOT-analyysin avulla. Tarkoituksena on laskea yritysten tilinpäätösten avulla riittävästi tunnuslukuja yritysten taloudellisesta tilasta ja kuvata niitä erilaisilla diagrammeilla, jotta tuloksia saadaan havainnollistettua.

Tavoitteena on löytää vastauksia siihen, mitkä ovat kummankin yrityksen vahvuuksia ja heikkouksia kilpailijatilanteessa, ja siihen, minkälaisessa taloudellisessa tilassa kohdeyritykset ovat. Uskon, että kilpailija-analyysi tarjoaa näihin kysymyksiin vastauksia. SWOT-analyysin tavoitteena on löytää molempien kohdeyritysten näkökulmasta niitä koskevat vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat.

1.2 Rajaukset ja tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyö rajataan kahteen meriliikenteen henkilökuljetuksen alan tunnettuun yritykseen, jotka ovat Viking Line Abp Oy ja Tallink Silja Oy. Molemmilla yrityksillä on merkittävät markkinaosuudet Itämeren alueen henkilöliikenteessä ja ne ovat vahvoja kilpailijoita toinen toiselleen.

Kilpailija-analyysi rajataan lisäksi tarkasteluajanjaksoltaan viiteen vuoteen. Näin työstä ei tule liian laaja ja vaikeaselkoinen. Viiden vuoden tarkasteluajanjakso on myös riittävän pitkä siihen, että pystytään tekemään kattava tunnuslukuanalyysi ja havaitsemaan syitä lukujen taustalla.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään erilaisia tilinpäätösanalyysissä käytettäviä analyysimuotoja. Näitä ovat kilpailija-analyysi, SWOT-analyysi ja tunnuslukuanalyysi. Tunnuslukuanalyysi pitää sisällään tärkeimpiä tunnuslukuja, jotka koskevat kohdeyritysten kannattavuutta, maksuvalmiutta, vakavaraisuutta sekä kasvua.

Tunnusluvut ovat yrityksen tuloslaskelmasta ja taseesta laskettuja tai saatuja mittareita, joilla voidaan arvioida yrityksen taloudellista menestystä ja kehitystä. Tunnuslukujen avulla voidaan tehdä yrityksen kehityksestä vertailukelpoista muitten alan yritysten kanssa. Vertailemalla tunnuslukuja voidaan kertoa, onko yrityksen toiminta kannattavaa tai vakavaraista tai vaikkapa minkälainen on yrityksen maksuvalmius eli kyky selvitä kuluista.

Tässä opinnäytetyössä esitetyt tunnusluvut ovat saatu joko Navita Yritysmalli -ohjelman avulla tai laskettu itse kohdeyritysten tilinpäätöksissä esiintyvien lukujen avulla. Navita Yritysmalli -ohjelma toimii siten, että ohjelmaan syötetään valitun yrityksen tilinpäätöksen sisältämät luvut. Kun luvut on syötetty, ohjelma laskee valmiiksi suoraan monta olennaista tunnuslukua. Näiden tunnuslukujen havainnollistamiseen on tehty erilaisia taulukoita ja diagrammeja Microsoft Excel -ohjelman avulla. Kaikkia opinnäytetyössä esiintyviä tunnuslukuja ei saa kuitenkaan laskettua suoraan kyseisen ohjelman avulla, vaan ne on täytynyt laskea itse suoraan tilinpäätöstietojen pohjalta.

Opinnäytetyön empiriaosuudessa käytetään kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Kvalitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena on, että kohdetta tarkastellaan kokonaisvaltaisesti. Tälle tutkimustyyppille on ominaista kuvata todellisia tilanteita ja sen lisäksi käsitellä tapahtumia ainutlaatuisina.

Aineistona opinnäytetyössä käytetään molempien kohdeyritysten tilinpäätöksiä, internetistä löytyviä toimintakertomuksia, muita internet-lähteitä, aiheeseen liittyvää kirjallisuutta sekä aikaisempia aiheesta tehtyjä opinnäytetöitä.

2 Tilinpäätösanalyysi

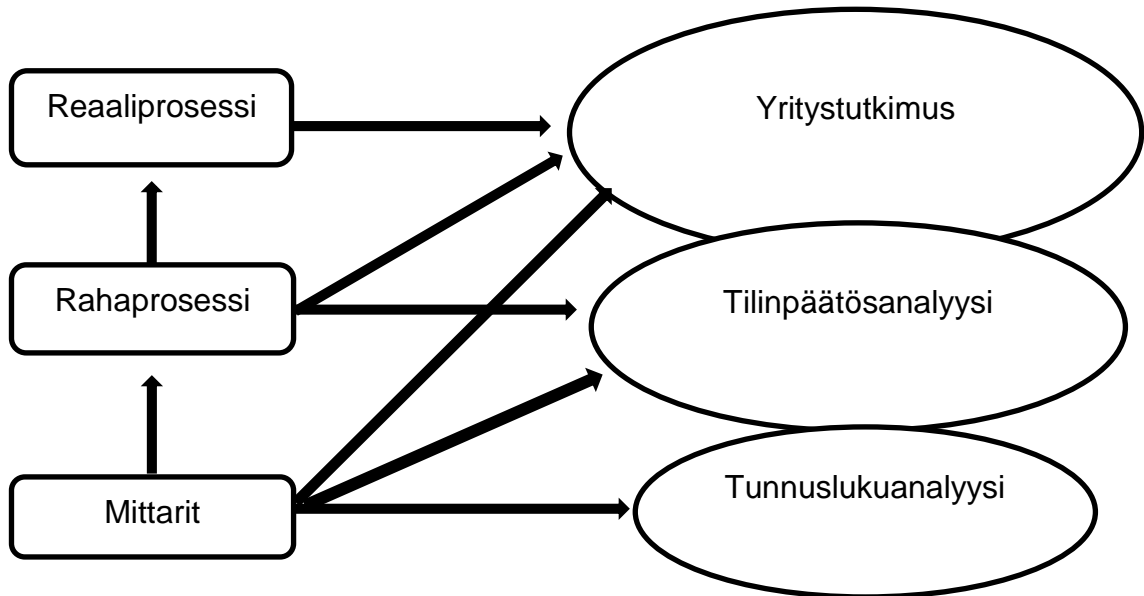
Tilinpäätösanalyysiä terminä käytetään yleisessä puheessa kuvaamaan tilinpäätöksen pohjalta tehtävää, monitasoista analyysia. Tilinpäätösanalyysilla tarkoitetaan kohdeyrityksen kannattavuuden, rahoituksen ja taloudellisten toimintaedellytysten kriittistä arvioimista ja mittaamista tilinpäätöksen tarjoaman informaation perusteella. Tilinpäätösanalyysiä käytetään vertailuperusteena, kun halutaan verrata saman alan eri yrityksiä keskenään. Parhaassa tapauksessa tilinpäätösanalyysissä yhdistyvät tilinpäätöksen pohjalta lasketut tunnusluvut, niiden muutosten tarkastelu ja muutosten taustalla olevien syy-seuraussuhteiden analysointi. (Niskanen & Niskanen 2003, 8-9.)

Tilinpäätösanalyysissa käytettäviä perustietoja ovat virallinen tilinpäätös, liitteet ja muu saatavilla oleva informaatio. Lähtökohtana tilinpäätöksen oikaisuun on tarve saada tilinpäätöstietoa jalostettua niin, että se palvelee analyysin tekijän tarkoitusta. Tilinpäätösanalyysi merkitsee kannanottoa virallisen tilinpäätöksen eriin ja niiden arvostamiseen sekä lisäksi erien ryhmittelyyn, kun määritellään toimintakauden tulosta, taloudellista asemaa sekä maksuvalmiutta. (Yritystutkimus ry 2017, 7.)

Tilinpäätösanalyysin lähtökohtana on, että yritysten laatimat tilinpäätökset on laadittu voimassa olevien lakien sekä asetusten mukaisesti. Tilinpäätösanalyysi jaetaan kolmeen eri analyysimuotoon: tunnuslukuanalyysiin, perinteiseen tilinpäätösanalyysiin sekä yritystutkimukseen. Tunnuslukuanalyysi on analyysimuodoista kaikkein suppein ja vastaavasti yritystutkimus kaikkein laajin ja syvällisin.

Perinteinen tilinpäätösanalyysi sijoittuu näiden kahden analyysimuodon väli-
maastoon. (Yritystutkimus ry 2017, 7; Niskanen & Niskanen 8-11.) Kuvassa 1
pyritään havainnollistamaan näitä kolmea analyysityyppiä ja niiden välisiä yhteyk-
siä.

Kuva 1. Tunnuslukuanalyysi, tilinpäätösanalyysi ja yritystutkimus (Niskanen & Niskanen 2003, 9)

2.1 Yritystutkimus

Yritystutkimus on tilinpäätösanalyysimuodoista kaikkein laajin ja syvällisin. Sen tarkoituksena on selvittää yrityksen taloudellisen menestyksen takana vaikuttavat syyt yrityksen liiketoiminnan tasolla. Näitä tietoja taloudelliseen menestykseen vaikuttavista tekijöistä voidaan jalostaa edelleen ja käyttää hyväksi, kun laaditaan tilinpäätös- ja tunnuslukutason ennusteita yrityksen tulevan kehityksen suunnasta. Varsinainen yritystutkimus on kuitenkin yleensä mahdollista vain erityisten luottoluokitusyritysten taikka luottolaisten yritystutkijoille. Yritystutkimus kattaa sekä yrityksen raha- että reaaliprosessin. (Niskanen & Niskanen 2003, 11.)

Yritystutkimuksen tekeminen on pankeille ja muille luottolaitoksille välttämätöntä, koska Finanssivalvonta valvoo niiden luotonantoa ja edellyttää tällaisen analyysin tekemistä jokaisen luottopäätöksen yhteydessä. Yritystutkimuksesta voidaan puhua myös silloin, kun yritys päättää itse hankkia maksullisen luottoluokituksen

siihen erikoistuneelta yritykseltä. Nämä prosessit saavat alkunsa yrityksen omasta toimeksiannosta. Luottoluokitus on tarpeen, jos yritys haluaa laskea liikkeelle joukkovelkakirjalainoja taikka käyttää yritystodistuksia kattaakseen lyhytaikaiset rahoitustarpeensa. Luottoluokitukset voidaan jakaa käyttötarkoituksen mukaan pitkän ja lyhyen aikavälin luottoluokituksiin. (Niskanen & Niskanen 2003, 11-13.)

2.2 Perinteinen tilinpäätösanalyysi

Tilinpäätösanalyysillä tarkoitetaan analyysin muotoa, jossa yrityksen taloudellisen menestyksen tekijöitä ja niiden kehittymistä tarkastellaan monien eri tunnuslukujen ja muiden menetelmien avulla. Perustietoina tilinpäätösanalyysissä on virallinen tilinpäätös liitetietoineen. Tilinpäätösanalyysin tarkoituksena on, että analysoidaan tekijöitä saatujen lukujen taustalla eikä pelkkiä lukuja. Sen avulla pystytään esimerkiksi sanomaan, ovatko tunnuslukujen saamat hyvät tai huonot arvot vain sattumaa vai kertovatko ne muutoksista pidemmällä aikavälillä. Kaikkia taustatekijöitä on kuitenkin usein vaikea saada selville puutteellisen tilinpäätösinformaation takia. Perinteisen tilinpäätösanalyysin käyttäjiä ovat yleisimmin ulkopuoliset analyytikot, joilla ei ole yksityiskohtaisia tietoja yrityksen liiketoimintaan liittyvistä tekijöistä. Tilinpäätösanalyysi kattaa vain yrityksen rahaprosessin, ei sen reaali prosessia. (Niskanen & Niskanen 2003, 9-11.)

2.3 Tunnuslukuanalyysi

Tunnuslukuanalyysi on tilinpäätösanalyysin eri muodoista kaikkein suppein ja yksinkertaisin. Tunnuslukuanalyysissä yrityksen taloudellinen tilanne esitetään lähes pelkästään muutamien perinteisten mittareiden eli tunnuslukujen perusteella. Analyysia ja sen tarjoamaa informaatiota käytetään osana laajemmissa analyysimuodoissa kuten tilinpäätösanalyysissä ja yritystutkimuksessa. Tunnuslukuanalyysia voidaan pitää ikään kuin tilinpäätösanalyysin tiivistelmänä. Tunnuslukuanalyysi kattaa yrityksen rahaprosessin arvioinnin tunnuslukujen perusteella. Eri sidosryhmät kuten yritysjohto, omistajat, rahoittajat tai vaikkapa kilpailijat käyttävät niitä tunnuslukuja, jotka vastaavat heidän tarpeitaan. Tunnusluvut on valittava analyysissä siten, että ne mittaavat sitä asiaa, jota halutaan mitata, ja niiden on oltava niin tarkkoja, että mahdolliset mittausvirheet pysyvät hyväksyttävissä

rajoissa. Tunnuslukuanalyysin tarjoamien tulosten avulla tulee selvittää yrityksen taloudellisten toimintaedellytysten heikot ja vahvat kohdat sekä antaa suosituksia siitä, mitä yrityksen pitäisi tulevaisuudessa tehdä. (Niskanen & Niskanen 2003, 9; Sintonen 2015.)

3 Kilpailija-analyysi

Kilpailija-analyysien avulla voidaan arvioida markkinoilla toimivien kilpailijoiden heikkouksia ja vahvuuksia. Apuvälineinä voidaan käyttää esimerkiksi SWOT-analyysia. Kilpailija-analyysin avulla yrityksistä luodaan yksityiskohtaisia profiileja, joista selviävät muun muassa kilpailijoiden kustannusrakenne, resurssit, osaamisalueet, voitonlähteet, asemointi, tuotedifferointi ja yrityksen aiempi reagoiminen toimialan kehitykseen. Kilpailija-analyysin eri työkaluja ovat SWOT-analyysi ja Porterin kilpailija-analyysimalli.

3.1 SWOT-analyysi

SWOT-analyysin tarkoituksena on analysoida yrityksen vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia. Analyysi voidaan toteuttaa yrityksestä koko laajuudessaan tai pelkästään jonkin tuotteen tai palvelun osalta. Sillä voidaan myös analysoida oman yrityksen kilpailukykyä taikka jonkin kilpailevan yrityksen toimintaa ja kilpailukykyä. Tärkeää SWOT-analyysissa on rajata se, mitä halutaan arvioida, jotta tulokset olisivat vertailukelpoisia. Analyysimallin nimen kirjaimet muodostuvat englanninkielisistä sanoista Strengths (vahvuudet), Weaknesses (heikkoudet), Opportunities (mahdollisuudet) sekä Threats (uhkat). SWOT-analyysin pohjatietoina on aina käytettävä saatavilla olevaa raportoitua tietoa. Tällaista tietoa ovat esimerkiksi kysynnän muutosta ilmaisevat myyntiraportit, prosessien suorituskkyä ilmaisevat ajankäyttö- tai virheraportit sekä tiedot, jotka on saatu kyselyistä tai itsearvioinneista. (Hölttä & Savonen 1997, 53; Lindroos & Lohivesi 2004, 217.)

SWOT-analyysi on nelikenttäanalyysi, joka muodostetaan tekemällä neliö ja jakamalla se neljään osaan. Näihin osiin sijoitellaan yrityksen sisäiset vahvuudet, sisäiset heikkoudet, ulkoiset mahdollisuudet sekä ulkoiset uhat. Analyysin pohjalta voidaan tehdä päätelmiä siitä, miten vahvuuksia voitaisiin käyttää hyväksi,

miten heikkoudet saataisiin käännettyä vahvuuksiksi, miten mahdollisuuksia voitaisiin hyödyntää ja miten mahdollisilta uhkilta välttyään. (Lindroos & Lohivesi 2004, 218.) Kuvassa 2 havainnollistetaan SWOT-analyysin rakennetta.

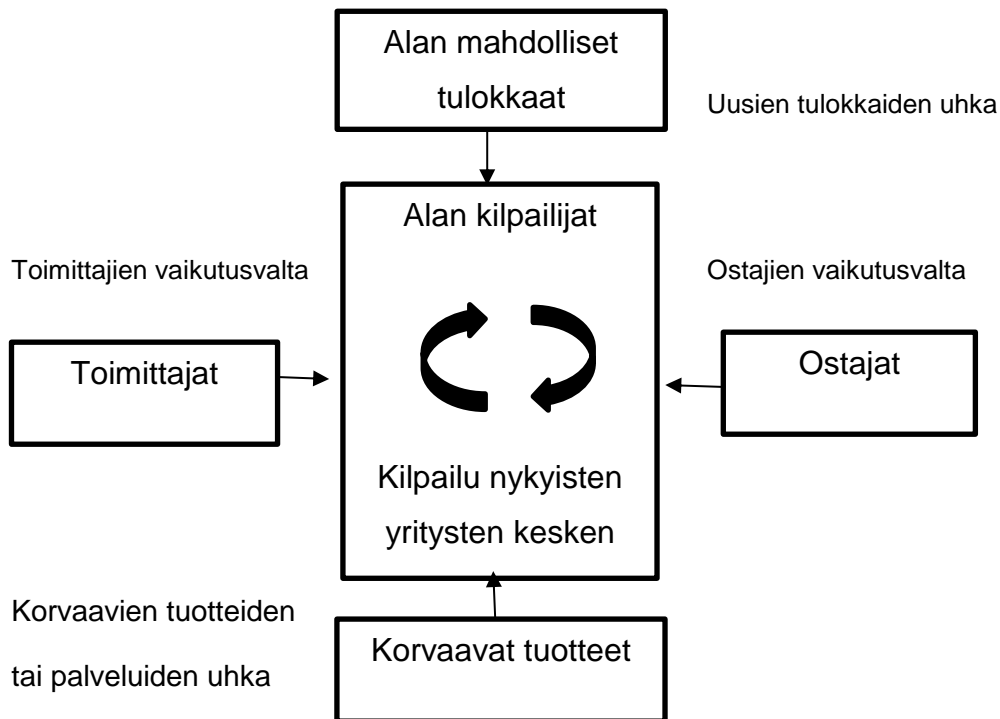
Sisäiset vahvuudet (Strengths)	Sisäiset heikkoudet (Weaknesses)
Ulkoiset mahdollisuudet (Opportunities)	Ulkoiset uhat (Threats)

Kuva 2. SWOT-analyysialusta (Lindroos & Lohivesi 2004, 218)

3.2 Porterin kilpailija-analyysimalli

Porterin kilpailija-analyysin tarkoituksena on tarkastella yksittäistä liiketoimintoa tai yksittäisen toimialan kilpailutilannetta. Porterin kilpailija-analyysin avulla voidaan tutkia toimialan kasvua, kilpailijoiden kilpailutekijöitä ja niiden eroavaisuuksia, kohdeyritysten eroja investoinneissa, tuoteominaisuuksien eroja sekä brändien tunnettuutta. Analyysia tehtäessä tulee kiinnittää huomiota vuorotellen viiteen eri pääsuuntaan, joilla yritys saattaa joutua kohtaamaan kilpailua. Näitä pääsuuntia ovat

- 1) alan nykyiset kilpailijat
- 2) alalle mahdollisesti tulevat uudet tulokkaat
- 3) korvaavat tai vaihtoehtoiset tuotteet ja palvelut
- 4) toimittajat (alihankkijat)
- 5) asiakkaat. (Lindroos & Lohivesi 2004, 219-220.)

Kuva 3. Porterin toimialan kilpailukenttää koskeva analyysi (Lindroos & Lohivesi 2004, 219)

Porterin kilpailija-analyysin avulla on tarkoitus selvittää seuraavia asioita:

- esteet, joita uudet alalle haluavat yritykset joutuvat kohtaamaan
- tavarantoimittajien vaikutusvaltaa koskevat kysymykset, kuten tavarantoimittajiin liittyvät kustannukset tai korvaavien toimittajien olemassaolo
- korvaavien tuotteiden mahdollinen olemassaolo tai tulevaisuudessa markkinoille tulevat korvaavat tuotteet, näiden tuotteiden hinnat ja suorituskyky sekä asiakkaiden valmius vaihtaa näihin tuotteisiin
- ostajia koskevat kysymykset, kuten heidän vaikutusvaltansa organisaatioon nähden, brändien ja laadun merkitys ostajalle sekä asiakaskannattavuuden merkitys.

Analyysin teko edellyttää sitä, että perustiedot kerätään huolellisesti. Tämän jälkeen näiden yllä mainittujen tekijöiden merkitystä arvioidaan oman yrityksen osalta. Porterin kilpailija-analyysin tuloksena saadaan käsitys markkinoiden lähitulevaisuudesta ja nykyhetkestä. Heikkoutena analyysissä on kuitenkin se, että

muodostuu oletus toimialan rakenteen vakaudesta ja helposti määritettävyydestä. Näistä seikoista johtuen Porterin kilpailija-analyysillä on hyödyllistä analysoida vain vakaata toimintaympäristöä, jossa keskeiset muuttujat ovat hyvin hallussa. (Lindroos & Lohivesi 2004, 220-221.)

4 Kohdeyritysten esittely ja toimiala

Tässä luvussa esitellään kohdeyritykset Viking Line Abp Oy sekä Tallink Silja Oy. Sen lisäksi luvussa kerrotaan meriliikenteen henkilökuljetuksen toimialasta, jolla kyseiset yritykset toimivat.

4.1 Meriliikenteen henkilökuljetus

Tilastokeskus määrittelee meriliikenteen henkilökuljetuksen toimialan seuraavasti: meriliikenteen henkilökuljetukseen kuuluu matkustajien aikataulunmukainen kuljetus sekä muu kuljetus meritse ulkomaan liikenteessä joko omilla tai aika- tai matkarahdatuilla aluksilla. Aluksiksi luetaan autolautat ja meriristeilyalukset. (Tilastokeskus 2008.)

Toimialaan eivät kuitenkaan kuulu

- baarien ja ravintoloiden toiminta laivalla, kun sen harjoittamisesta vastaavat erilliset yksiköt
- huviveneiden ja jahtien vuokraaminen ilman miehistöä
- ammattimaiseen liikenteeseen tarkoitettujen laivojen ja veneiden vuokraus ilman miehistöä (Tilastokeskus 2008).

4.2 Viking Line Abp Oy

Viking Line Abp on suomalainen matkustus- ja rahtiliikennepalveluja Itämerellä tarjoava meriliikenteen henkilökuljetuksen alalla toimiva julkinen osakeyhtiö. Viking Line Abp on markkinoiden johtava tuotemerkki Pohjois-Itämeren matkustajaliikenteessä. Varustamo tarjoaa matkustuspalveluja, virkistystä ja rahtikuljetuksia aluksillaan. Vuonna 2017 se liikennöi kahdeksalla aluksella. Varustamon kotipaikka on Maarianhamina. Viking Line Abp on noteerattu 5. heinäkuuta 1995 Helsingin pörssissä. Viking Line Abp on konserninsa emoyhtiö. Sen lisäksi Viking

Line Abp -konserniin kuuluvat Viking Line Skandinavien Ab tytäryhtiöineen, Viking Rederi Ab, OÜ Viking Line Eesti, Viking Line Finnlandverkehr GmbH ja Viking Line Buss Ab. Viking Line omistaa tytäryhtiönsä kokonaan. Yhtiön päämarkkina-alueet ovat Suomi, Ruotsi, Ahvenanmaa ja Baltia. (Viking Line 2018a.)

Vuonna 2016 yhtiö työllisti keskimäärin 2742 ihmistä niin maalla kuin merelläkin. Merihenkilöstön määrä oli 2082, kun taas maissa työskenteli 660 henkilöä. Kyseisenä vuonna Viking Linen palveluja käytti noin 6,5 miljoonaa matkustajaa. Yrityksen liikevaihto oli vuonna 2016 noin 519,6 miljoonaa euroa. Viking Line Abp:n toimitusjohtajana toimii tällä hetkellä Jan Hanses. (Viking Line 2016, 2-3.)

Historia

Viking Linen katsotaan aloittaneen toimintansa vuonna 1959, kun merikapteeni Gunnar Eklund perusti Rederi AB Vikinglinjen -nimisen varustamon, jolle hankittiin alus S/S Viking. Tämä alus alkoi kulkea Suomen ja Ruotsin välillä. 1960-luvun alussa Rederi Ab Vikinglinjen, Rederi Ab Slite ja Ålandsfärjan Ab kilpailivat keskenään sekä Silja Linea vastaan. Tästä johtuen yritykset aloittivat yhteistyön ja perustivat vuonna 1966 yhteisen markkinointiyhtiön, Oy Viking Line Ab:n. Yhtiö merkittiin kaupparekisteriin 19. elokuuta 1966. Tällöin alkunsa saivat Viking Linen tänäkin päivänä käyttämät punainen ja valkoinen väri aluksissaan. Toiminta kasvoi voimakkaasti 1970- ja 1980-luvuilla, kunnes yksi tytäryhtiöistä siirtyi Silja Linen omistukseen. Silloin jäljelle jäi vain kaksi tytäryhtiötä, joista toinen ajautui lopulta konkurssiin vuonna 1993. Jäljelle jäänyt yhtiö vaihtoi nimensä Viking Line Abp:ksi, ja nykyinen Viking Line sai alkunsa. (Viking Line 2018a.)

4.3 Tallink Silja Oy

Tallink Silja Oy on suomalainen varustamo, jonka omistaa virolainen AS Tallink Grupp. Yhtiö harjoittaa risteily-, matkustajalautta- ja rahtiliikennettä Itämeren alueella linjoilla Helsinki–Tukholma ja Turku–Tukholma. Tallink Silja Oy on yritysmuodoltaan osakeyhtiö, ja se toimii meriliikenteen henkilökuljetuksen toimialalla. Yrityksen kotipaikka sijaitsee Helsingissä ja sen toimitusjohtajana toimii tällä hetkellä Margus Schults. Vuonna 2016 Tallink Silja Oy toimi neljän aluksen voimin. Yrityksen liikevaihto vuonna 2016 oli noin 369,2 miljoonaa euroa. Vuonna 2016 yhtiö työllisti keskimäärin 1466 ihmistä niin maalla kuin merelläkin. Kyseisenä

vuonna Tallink Silja Oy:n palveluja käytti noin 2,9 miljoonaa matkustajaa. (Tallink Silja Oy: Tilinpäätös ja toimintakertomus 2016.)

Tallink Silja Oy on AS Tallink Scandinavianin kokonaan omistama tytäryhtiö, ja se kuuluu AS Tallink Grupp -konserniin (Tallink Silja Oy: Tilinpäätös ja toimintakertomus 2016).

Historia

Vuonna 1957 Suomen Höyrylaiva Oy, ruotsalainen Svea-varustamo ja turkulainen Bore-varustamo perustivat yhdessä yrityksen nimeltä Oy Siljavarustamo – Ab Siljarederi. Ensimmäisenä vuonnaan yhtiö hankki kaksi alusta: matkustajalaiva S/S Siljan sekä rahtilaiva S/S Warjon, joka vastasi yksinomaan rahdin kuljettamisesta. (Tallink 2018.)

Vuosina 1961 ja 1962 yhtiölle rakennutettiin kaksi autolauttaa, jotka edustivat uutta laiva-aikakautta. Vuonna 1965 avattiin ensimmäinen laivareitti Helsingin ja Tallinnan välillä. (Tallink 2018.)

Vuonna 1970 vanha nimi sai jäädä ja Oy Siljavarustamo – Ab Siljarederi muutettiin markkinayhtiöksi, joka sai nimekseen Oy Silja Line Ab. Vuonna 1972 käynnistyi myös ympärivuotinen laivaliikenne Helsingin ja Tukholman välillä. (Tallink 2018.)

1980-luvulla Bore-varustamo luopui Silja Linen osakkuudestaan, ja Svea-varustamo lakkautettiin kokonaan varustamona yhtiön muututtua kiinteistöyhtiöksi. Vuoden 1989 toukokuussa Tallink perustettiin. (Tallink 2018.)

Vuonna 2005 alkoivat Silja Linen vaikeudet, kun sen liikevaihto ja matkustajamäärä romahtivat. Yhtiö ajautui lähelle konkurssia, ja se päätettiin myydä kesään 2006 mennessä. Alustavien tarjousten jättöajan päätyttyä Tallink ja Viking Line ilmoittivat tehneensä tarjouksen yhtiöstä. Lopulta 12.6.2016 Tallink ilmoitti ostavansa Silja Linen ja kauppahinnaksi muodostui 470 miljoonaa euroa, josta 20 miljoonaa maksettiin Tallinkin omilla osakkeilla. Näin sai alkunsa yrityksen nykyinen nimi, Tallink Silja Oy. (Tallink 2018.)

5 Tunnusluvut

Tunnusluvut ovat tilinpäätöksestä laskettuja mittareita. Ne on kehitetty mittaamaan yrityksen taloudellista suorituskykyä (Niskanen & Niskanen 2003, 110). Tunnuslukuja voidaan jaotella useaan eri ryhmään. Tässä luvussa kerrotaan ryhmistä, joihin tunnusluvut jaotellaan.

5.1 Kannattavuuden tunnusluvut

Kannattavuus on jatkuvan liiketoiminnan kivijalka. Sen avulla voidaan kuvata liiketoiminnan taloudellista tulosta. Kannattavuutta voidaan mitata kahdella eri keinolla: absoluuttisesti eli yksinkertaisesti liiketoiminnan tuottojen ja kulujen erotuksena taikka suhteellisesti eli voittoa suhteessa sijoitettuun pääomaan. Tilinpäätösanalyysin tunnusluvut mittaavat lähtökohtaisesti kannattavuutta lyhyellä aikavälillä. Pitkän aikavälin kannattavuutta voidaan kuitenkin analysoida vertailemalla useamman peräkkäisen vuoden tuloksia. (Niskanen & Niskanen 2003, 112; Yritystutkimus ry 2017, 63.)

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan seuraavia kannattavuuden tunnuslukuja:

- käyttökateprosentti
- liiketulosprosentti
- nettotulosprosentti
- kokonaispääoman tuottoprosentti
- sijoitetun pääoman tuottoprosentti
- oman pääoman tuottoprosentti.

5.2 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Maksuvalmius tarkoittaa, että yrityksellä on kyky hoitaa kaikki maksunsa ajallaan ja edullisimmalla mahdollisella tavalla. Lisäksi maksuvalmiuden tunnusluvut kertovat yrityksen kyvystä suoriutua lyhyen aikavälin erääntyvistä maksuistaan sekä yllättävistä kuluistaan. Maksuvalmiuden tunnusluvut kiinnostavat erityisesti velkojia ja tavarantoimittajia. Perustana maksuvalmiuden mittareille ovat taseen lyhytvaikutteiset erät, joista käytetään yhteisnimeä käyttöpääoma. (Niskanen & Niskanen 2003, 117; Yritystutkimus ry 2017, 74.)

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan seuraavia maksuvalmiuden tunnuslukuja:

- quick ratio
- current ratio
- rahoitustulosprosentti.

5.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Yrityksen vakavaraisuus kuvaa yrityksen kykyä suoriutua maksuistaan pitkällä aikavälillä. Vakavaraisuuden tunnusluvut kuvaavat yrityksen pääomarakennetta eli sitä, kuinka paljon yrityksellä on suhteessa omaa ja vierasta pääomaa. (Niskanen & Niskanen 2003, 130.)

Hyvä kannattavuus ei riitä yksinään pitämään yritystä pinnalla, jos sen rahoitus ei ole kunnossa. Voi olla, että yrityksen toiminta ei ole tappiollista, mutta sen kannattavuus on niin heikko taikka velkaantuneisuus niin suuri, ettei yritys kykene hoitamaan maksuvelvoitteitaan kuten lainojen korkoja tai lyhennyksiä. Tällöin kyseessä on heikko rahoitusrakenne. Vakavaraisuuden tunnuslukujen avulla voidaan tulkita siis yrityksen rahoitusrakennetta. (Alma Talent Oy 2018.)

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan seuraavia vakaavaraisuuden tunnuslukuja:

- omavaraisuusaste-prosentti
- suhteellinen velkaantuneisuus-prosentti
- lainojen hoitokate
- vieraan pääoman takaisinmaksuaika.

5.4 Tehokkuuden tunnusluvut

Käyttöpääomaerien kiertoaikaa ja kiertonopeutta mittaavat tunnusluvut tarkastelevat yrityksen käyttöpääoman sitoutumista. Ne kertovat, kuinka nopeasti nämä käyttöpääomaerät ovat muutettavissa rahaksi. Yleisesti ajatellaan, että yrityksen tulisi käyttää käyttöpääomaa mahdollisimman tehokkaasti pitämällä varastot ja myyntisaamisten kokonaismäärä pieninä sekä hyödyntämällä edullista ostovelkarahoitusta. (Niskanen & Niskanen 2003, 122.)

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan seuraavia tehokkuuden tunnuslukuja:

- vaihto-omaisuuden kiertoaika
- myyntisaamisten kiertoaika
- ostovelkojen kiertoaika.

5.5 Kasvun tunnusluvut

Kasvun tunnusluvut antavat yleistä kuvaa yrityksen kasvun kehittymisestä. Niiden avulla nähdään, onko yrityksen kasvu ollut tasaista, ja kuinka paljon liikevaihto on muuttunut yrityksessä tarkasteluajanjakson aikana.

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan seuraavia kasvun tunnuslukuja:

- liikevaihdon kasvuprosentti
- liikevaihdon kasvun tasaisuus.

6 Tunnuslukuvertailu

Tässä luvussa esitellään opinnäytetyössä esiintyvät tunnusluvut yksi kerrallaan ja kerrotaan kohdeyritysten kannalta tunnuslukujen kehityksestä.

6.1 Kannattavuus

6.1.1 Käyttökateprosentti

Käyttökate kuvaa yrityksen varsinaisen liiketoiminnan tulosta ennen kuin siitä vähennetään poistot, rahoituserät ja verot. Käyttökate kertoo, kuinka paljon yrityksen liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut. Käyttökateprosentille ei ole yleisiä ohjearvoja, koska sen taso riippuu paljon yrityksen pääomarakenteesta sekä toimialasta. (Alma Talent Oy 2018.)

Käyttökateprosenttia arvioitaessa tärkeintä on seurata toimialalukuja, käyttökateprosentin kehittymistä ja sen riittävyttä erilaisten kulujen, investointien sekä voitonjaon kannalta. Luvun kehittymiseen vaikuttavat toimialalla vallitseva kilpailutilanne sekä toiminnan luonne. (Alma Talent Oy 2018.)

Viking Linen käyttökateprosentti oli alhaisimmillaan vuonna 2012, jolloin prosentti oli 5,99. Vuodeksi 2013 se puolestaan nousi korkeimmaksi koko tarkastelujakson

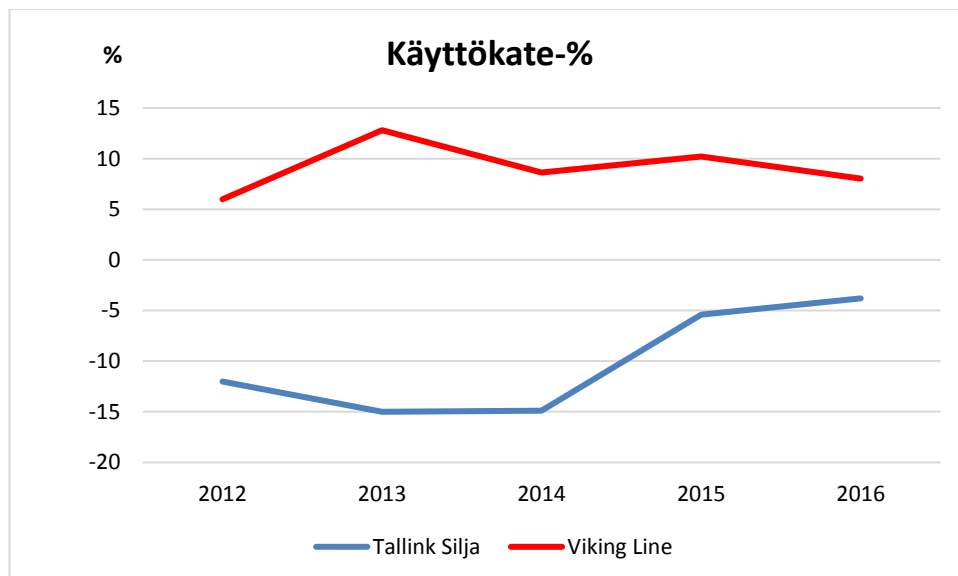
aikana, 12,81 prosenttiin. Vuosina 2014-2016 käyttökateprosentti eli kahdeksan ja kymmenen prosentin välillä, mutta pysyi kuitenkin hyvin tasaisena.

Tallink Siljan käyttökateprosentti pysyi koko kaikkina vuosina negatiivisena. Tämä johtuu siitä, että yrityksen liike-tulos on ollut koko tarkastelujakson ajan negatiivinen. Käyttökateprosentti lasketaan käyttökateen ja liikevaihdon suhteena. Negatiivisen liike-tuloksen vuoksi käyttökate on niin ikään negatiivinen, eikä käyttökateprosentti pääse näin nousemaan positiiviseksi. Positiivista on kuitenkin se, että vuonna 2015 käyrä on kääntynyt nousuun ja nousu jatkui myös vuonna 2016.

Käyttökateprosentti lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti (Alma Talent Oy 2018):

$$\text{Käyttökateprosentti} = 100 * \text{käyttökate} / \text{liikevaihto} \quad (1)$$

Käyrät kuvassa 4 kuvaavat kohdeyritysten käyttökateprosenttien kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 4. Tallink Siljan ja Viking Linen käyttökateprosentit

6.1.2 Liiketulosprosentti

Liiketulos kuvaa sitä, kuinka paljon liiketoiminnan tuotoista on jäänyt jäljelle ennen rahoituseriä ja veroja. Se on tuloslaskelman ensimmäinen välitulos. Liiketu-

losprosentissa otetaan siis huomioon myös yrityksen tekemät poistot. Luku soveltuu hyvin saman toimialan yritysten sekä yksittäisen yrityksen vertailuun. (Alma Talent Oy 2018.)

Liiketulosprosentin avulla voidaan verrata saman toimialan yritysten operatiivista kannattavuutta keskenään, koska liikeluoksessa ei ole huomioitu vielä rahoituskuluja. Näin ollen velaton ja velallinen yritys ovat samalla viivalla. Liikeluoksen avulla yrityksen pitäisi pystyä kattamaan rahoituskulunsa, veronsa ja mahdollinen voitonjakonsa, joten liikeluoksen hyvyys riippuu paljon siitä, kuinka paljon yrityksellä on velkaa ja omaa pääomaa. Negatiivinen liikeluospoosentti kertoo yrityksen liiketoiminnan operatiivisista vaikeuksista. (Alma Talent Oy 2018.)

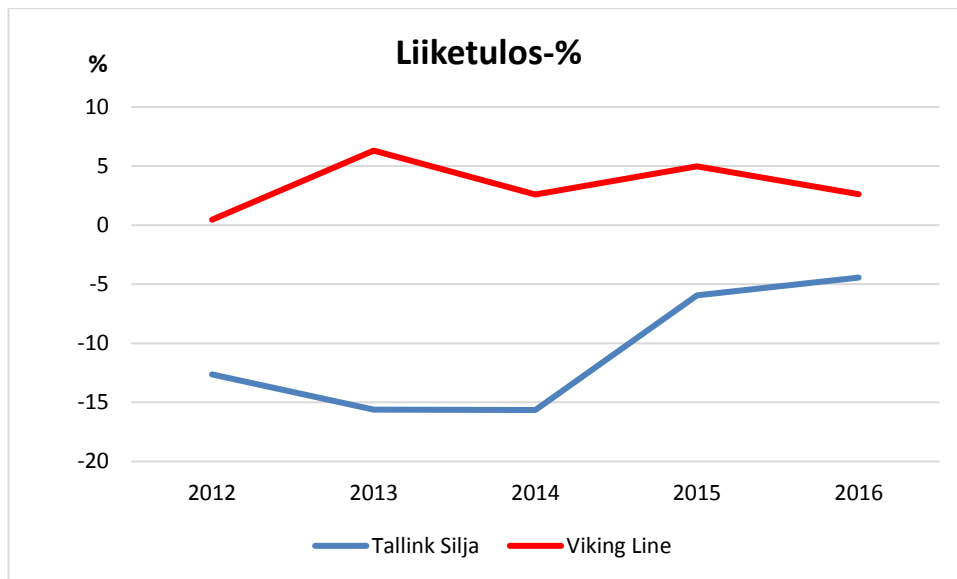
Viking Linen liikeluospoosentti oli tarkastelujakson aikana positiivisella tasolla. Pienimmillään, vuonna 2012, se oli tosin vain 0,5 prosenttia. Seuraavalle vuodelle prosentti kuitenkin nousi muita vuosia korkeammaksi. Liikeluospoosentti vaihteli hieman vuosina 2014–2016 samaan tapaan kuin myös käyttökatepoosenttikin, mutta pysyi kuitenkin lähes saman tasoisena ja positiivisena.

Tallink Siljan liikeluospoosentti oli koko tarkastelujakson ajan vahvasti negatiivinen. Tämä johtuu siitä, että myös yrityksen liikeluosto oli vuosina 2012–2016 miinusmerkkinen. Positiivista kuitenkin on, että liikeluosto poosentti kääntyi nousuun vuonna 2015, ja nousu myös jatkui vuoteen 2016 saakka.

Liikeluosto poosentti lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti (Alma Talent Oy 2018):

$$\text{Liikeluosto poosentti} = 100 * \text{liikeluosto/liikevaihto} \quad (2)$$

Käyrät kuvassa 5 kuvaavat kohdeyritysten liikeluosto poosenttien kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 5. Tallink Siljan ja Viking Linen liiketulosprosentit

6.1.3 Nettotulosprosentti

Nettotulosta pidetään yleisesti ottaen yrityksen varsinaisen toiminnan tuloksena. Nettotulos muodostuu siten, että liiketulokseen lisätään rahoitustuotot ja vähennetään sekä rahoituskulut että verot. Nettotulos toimii useimmiten yrityksen voitonjakopäätöksen perusteena. (Yritystutkimus ry 2017, 65; Alma Talent Oy 2018)

Jotta yrityksen toimintaa voitaisiin pitää kannattavana, nettotuloksen tulisi olla positiivinen. Nettotuloksen riittävyys ja vähimmäistaso määräytyvät yrityksen voitonjakotavoitteiden sekä pääomarakenteen vahvistamispyrkimysten mukaan. Nettotulosprosentti soveltuu yritysten keskinäiseen vertailuun huomattavasti paremmin kuin liiketulosprosentti tai käyttökateprosentti. (Yritystutkimus ry 2017, 65; Alma Talent Oy 2018)

Viking Linen nettotulosprosentti pysyi koko tarkasteluajanjakson ajan positiivisella tasolla. Vuonna 2012 se oli alimmillaan, jolloin prosentti oli 0,2. Korkeimmillaan nettotulosprosentti nousi 5,8:aan vuonna 2014. Vuoden 2014 jälkeen luku kääntyi laskuun, mutta ei kuitenkaan pudonnut negatiiviseksi.

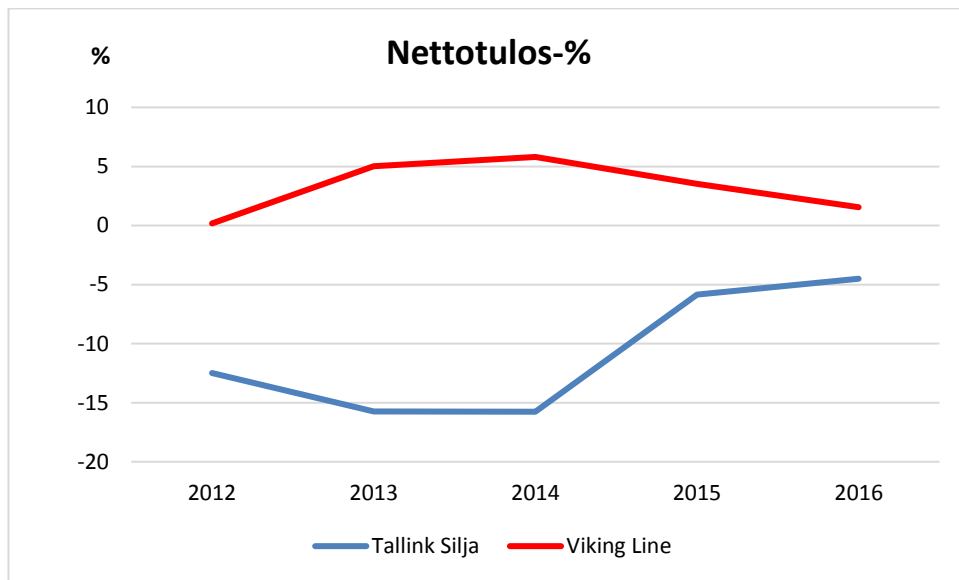
Kuten Tallink Siljan käyttökateprosentti ja liiketulosprosentti, myös yrityksen nettotulosprosentti on pysynyt negatiivisella tasolla koko viiden vuoden tarkasteluajan ajan. Näiden kaikkien tulosten negatiivisuus selittyy sillä, että yritys on

tehnyt reilusti tappiota jokaisena vuonna välillä 2012–2016. Nousu on alkanut nettotulosprosentinkin kohdalla vuonna 2015 ja jatkunut vuoteen 2016 asti. Tämä on positiivinen asia, ja kehitys johtuu yrityksen paremmasta tuloksesta kyseisinä vuosina. Yrityksen tulos on ollut vuosien 2015 ja 2016 aikana vähemmän tappiolinen kuin 2012–2014. Tästä syystä käyrä on nousujohteinen.

Nettotulosprosentti lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti (Alma Talent Oy 2018):

$$\text{Nettotulosprosentti} = 100 * \text{nettotulos} / \text{liikevaihto} \quad (3)$$

Käyrät kuvassa 6 kuvaavat kohdeyritysten nettotulosprosenttien kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 6. Tallink Siljan ja Viking Linen nettotulosprosentit

6.1.4 Kokonaispääoman tuotto prosentti

Kokonaispääoman tuotto prosentti on kannattavuuden mittari. Luku kertoo, kuinka paljon tuottoa yritystoimintaan sitoutuneelle pääomalle on kertynyt tilikauden aikana. Tunnusluvussa verrataan yrityksen tulosta ennen rahoituskuluja ja veroja kaikkeen siihen pääomaan, joka on sitoutuneena yritystoimintaan. (Alma Talent Oy 2018.)

Kokonaispääoman tuotto prosentti kuvaa yrityksen kykyä huolehtia käytössään olevasta kokonaispääomasta. Tästä tunnusluvusta käytetään myös nimeä kansantaloudellinen kannattavuus. Nettotuloksen, rahoituskulujen ja verojen määrän kasvu nostaa kokonaispääoman tuotto prosenttia. Vastaavasti näiden summien pientyminen laskee kokonaispääoman tuotto prosenttia. Taseen loppusumman kasvaessa prosentti laskee, kun taas summan pientyessä prosentti nousee. (Alma Talent Oy 2018.)

Viking Linen kokonaispääoman tuotto prosentti oli ensimmäisenä tarkasteluvuonna todella heikko. Vuodeksi 2013 se on noussut tyydyttävälle tasolle. 2014 tuotto prosentti putosi taas hieman heikon puolelle, ja vuodeksi 2015 se nousi takaisin tyydyttäväksi. Vuonna 2016 luku putosi kuitenkin takaisin heikolle tasolle. Nettotuloksen kova kasvu vuonna 2013 on saanut aikaan prosentin nousemisen heikosta tyydyttäväksi tarkastelujakson aikana.

Tallink Siljan kokonaispääoman tuotto prosentti vaihteli todella voimakkaasti tarkasteluajanjaksolla, mutta pysyi kuitenkin koko ajan negatiivisena. Vuonna 2014 luku laski jopa -64,7 prosenttiin, mutta nousi kuitenkin vuodeksi 2015 -20,5 prosentin tasolle. Vuonna 2016 luku oli enää -10,3 prosenttia. Positiivista yrityksen kannalta on se, että käyrä on saatu kääntymään positiiviseen suuntaan vuoden 2014 pohjakosketuksen jälkeen. Negatiivista kuitenkin on se, että prosenttiluku pysyy viiden vuoden syklin ajan heikon ohjearvon tasolla.

Tunnusluvulle viitteelliset ohjearvot ovat (Alma Talent Oy 2018):

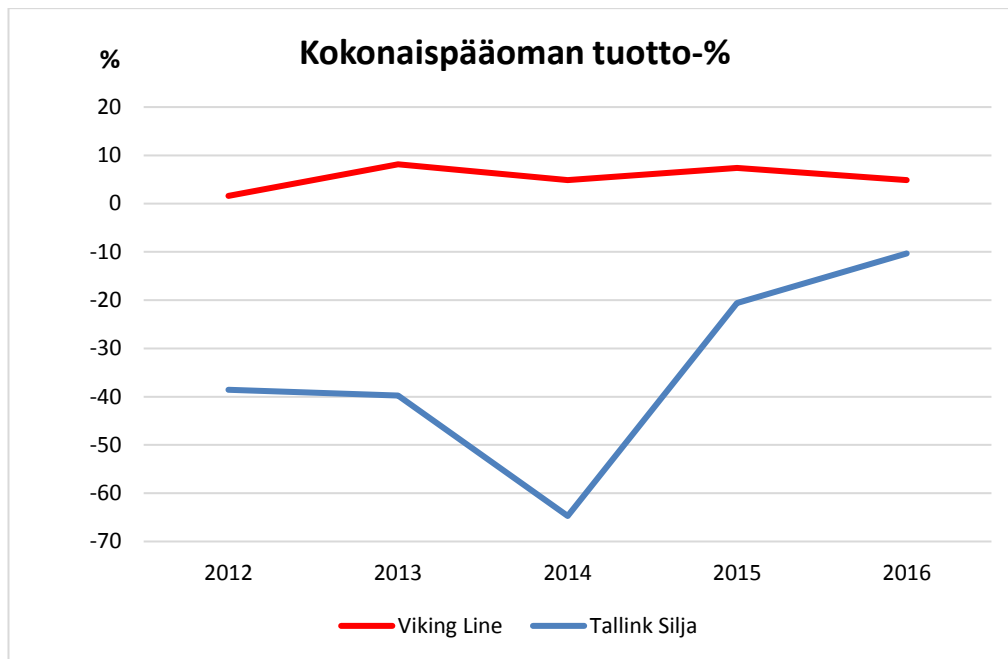
Hyvä	yli 10 %
Tyydyttävä	5–10 %
Heikko	alle 5 %

Kokonaispääoman tuotto prosentti lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti (Alma Talent Oy 2018):

$$\text{Kokonaispääomantuotto} - \% = 100 * \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}(12\text{kk})}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin}} \quad (4)$$

Käyrät kuvassa 7 kuvaavat kohdeyritysten kokonaispääoman tuotto prosenttien kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 7. Tallink Siljan ja Viking Linen kokonaispääoman tuottoprosentit

6.1.5 Sijoitetun pääoman tuottoprosentti

Sijoitetun pääoman tuottoprosentti on yksi tärkeimmistä tilinpäätösanalyysin tuottamista tunnusluvuista. Se mittaa yrityksen suhteellista kannattavuutta. Suhteellinen kannattavuus tarkoittaa sellaista tuottoa, joka saadaan yritykseen sijoitetulle korkoa taikka muuta tuottoa vaativalle pääomalle. (Alma Talent Oy 2018.)

Sijoitetun pääoman tuotossa yrityksen tulos on suhteutettu sen saamiseksi tarvittuihin resursseihin eli yrityksen sitomaan pääomaan. Sijoitetun pääoman vähimmäistuotona on pidetty yrityksen vieraalle pääomalle maksamaa korkoa. Omalle pääomalle ja lainapääomalle tulisi kuitenkin saada vähintään rahamarkkinoilla vallitsevan korkotason mukainen tuotto. Olisi suotavaa, että sijoitetun pääoman tuotto olisi selvästi lainakorkoja suurempi. (Alma Talent Oy 2018.)

Viking Linen sijoitetun pääoman tuottoprosentti liikkui tarkasteluajanjaksona heikon ja hyvän välillä. Suuret heitot johtunevat suurista investoinneista, jotka ovat sitoneet yrityksen pääomia, mutta eivät kuitenkaan ole ehtineet tuottaa tilikaudelle tuloa. Tästä syystä tunnusluvun kehitystä on hyvin vaikea analysoida. Tästä tunnusluvusta näkee hyvin, kuinka taloudella menee ja kuinka kovaa kilpailu asiakkaista kyseisellä toimialalla on.

Tallink Siljan sijoitetun pääoman tuotto-% pysyi koko tarkastelujakson ajan negatiivisena. Heikoimmillaan prosenttiluku oli vuonna 2014, jolloin sen arvo oli -81 %. Vuonna 2015 tunnusluku oli jo huomattavasti paremmalla tasolla ja vuonna 2016 tunnusluvun arvo oli parantunut jo arvoon -20 %. Viitteellisten ohjearvojen mukaan Tallink Siljan sijoitetun pääoman tuotto-% oli kuitenkin vuosina 2012–2016 heikolla tasolla.

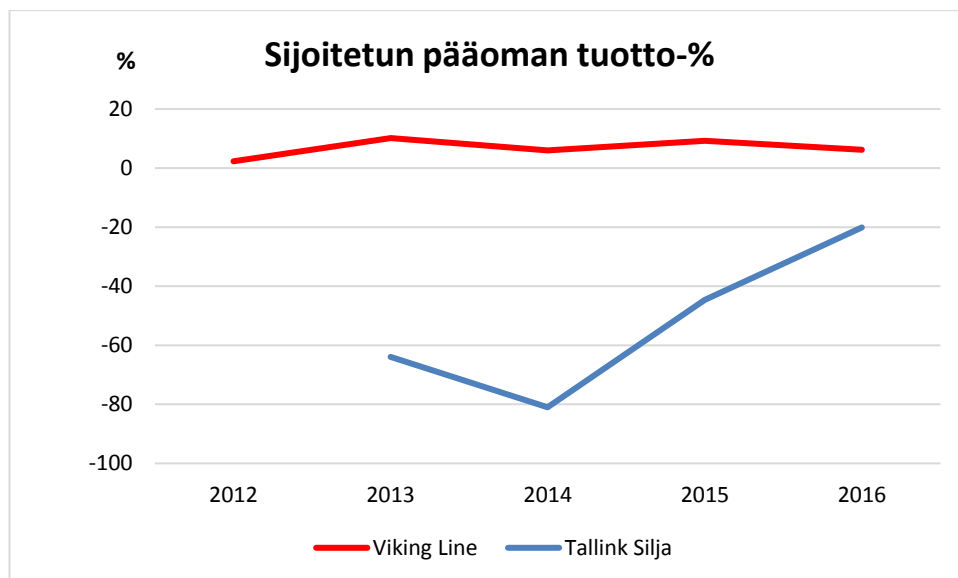
Tunnusluvun viitteelliset ohjearvot ovat (Alma Talent Oy 2018):

Erinomainen	yli 15 %
Hyvä	10–15 %
Tyydyttävä	6–10 %
Välttävä	3–6 %
Heikko	alle 3 %

Sijoitetun pääoman tuotto-% lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti (Alma Talent Oy 2018):

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto-%} = 100 * \frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot(12kk)}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}} \quad (5)$$

Käyrät kuvassa 8 kuvaavat kohdeyritysten sijoitetun pääoman tuotto-% kehitystä vuosina 2012-2016.

Kuva 8. Tallink Siljan ja Viking Linen sijoitetun pääoman tuotto-%

6.1.6 Oman pääoman tuotto prosentti

Oman pääoman tuotto prosentti on yksi merkittävimmistä omistajien ja sijoittajien käyttämistä yrityksen kannattavuutta kuvaavista tunnusluvuista. Tunnusluku mittaa yrityksen kykyä tehdä tuottoa omistajilta saaduille pääomille. (Alma Talent Oy 2018.)

Yrityksen oma pääoma koostuu omistajien pääomasijoituksista sekä heidän yritykselle jättämistään voittovaroista. Oman pääoman tuottotaso määräytyy paljolti omistajien asettamien tuottovaatimusten mukaan. Yrityksen on lähtökohtaisesti pystyttävä saamaan riittävää tuottoa vieraan pääoman lisäksi myös omalle pääomalleen. Oman pääoman sisältämän riskin vuoksi oman pääoman tuoton tulisi nousta aina vähintään markkinoilta saatavan riskittömän sijoituksen tuottoa korkeammaksi. (Alma Talent Oy 2018.)

Viking Line tuotti tarkasteltavana ajanjaksona omalle pääomalleen välttävää–hyvää (0,5 %–15,6 %) tuottoa. Luku oli ensimmäisenä tarkasteluvuonna heikolla tasolla, mutta vuosille 2013 ja 2014 se nousi hyvälle tasolle. Kuitenkin pääoman tuotto prosentti oli vuosina 2015 ja 2016 pudonnut ensin välttävälle ja lopulta heikolle tasolle.

Tallink Silja tuotti vuosina 2012–2016 heikkoa tuottoa omalle pääomalleen. Vuoden 2012 prosenttiluku oli vähiten huono, -18 %. Sen jälkeen tuotto prosentti romahti, ja vuonna 2015 se oli arvoltaan jo todella huono, -196 %. Vuonna 2016 oman pääoman tuotto prosentti parantui, mutta oli silti todella alhaisella tasolla.

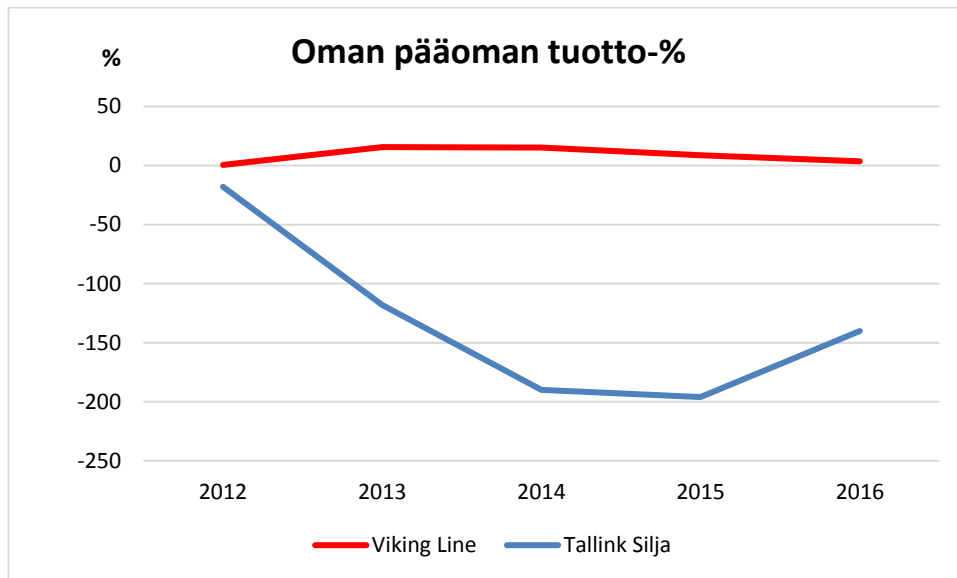
Tunnusluvun viitteelliset ohjearvot ovat (Alma Talent Oy 2018):

Erinomainen	yli 20 %
Hyvä	15–20 %
Tyydyttävä	10–15 %
Välttävä	5–10 %
Heikko	alle 5 %

Oman pääoman tuotto prosentti lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti (Alma Talent Oy 2018):

$$\text{Oman pääoman tuotto prosentti} = 100 * \frac{\text{Nettotulos (12kk)}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin}} \quad (6)$$

Käyrät kuvassa 9 kuvaavat kohdeyritysten oman pääoman tuotto prosenttien kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 9. Tallink Siljan ja Viking Linen oman pääoman tuotto prosentit

6.2 Maksuvalmius

6.2.1 Quick Ratio

Quick ratio mittaa yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan niillä omaisuuserillään, jotka ovat nopeasti muutettavissa rahaksi. Quick ratio siis mittaa yrityksen kassavalmiutta. Quick ratiolle on annettu suositusarvoksi 1. Suositusarvon tasolla yrityksen rahoitusomaisuus kattaisi kokonaan yrityksen lyhytaikaisen velan määrän. Tunnuslukua käytettäessä on syytä seurata luvun kehittymistä. Quick ratio soveltuu hyvin saman toimialan yritysten väliseen vertailuun. (Alma Talent Oy 2018.)

Quick ratiolla mitattuna Viking Linen kassavalmius oli yleisten ohjearvojen mukaan tyydyttävällä tasolla ensimmäisenä tarkasteluvuonna. Viking Linen quick ra-

tio pysyi kuitenkin tasaisena ja oli ohjearvoltaan lähes hyvän ja erinomaisen rajalla koko muun tarkasteluajanjakson aikana, joten yrityksen tilanne oli sen suhteen hyvä.

Tallink Siljan kassavalmius oli ohjearvojen mukaan erinomaisella tasolla vuonna 2012. Vuodeksi 2013 quick ratio putosi hieman, mutta pysyi kuitenkin hyvällä tasolla. Vuonna 2014 Tallink Siljan quick ratio putosi tyydyttäväksi, mutta vuosina 2015 ja 2016 quick ratio palasi hyvän ja tyydyttävän ohjearvon rajalle. Näin ollen Tallink Silja selviytyi lyhytaikaisista veloistaan kohtuullisen hyvin nopeasti rahaksi muutettavissa olevilla omaisuuserillään.

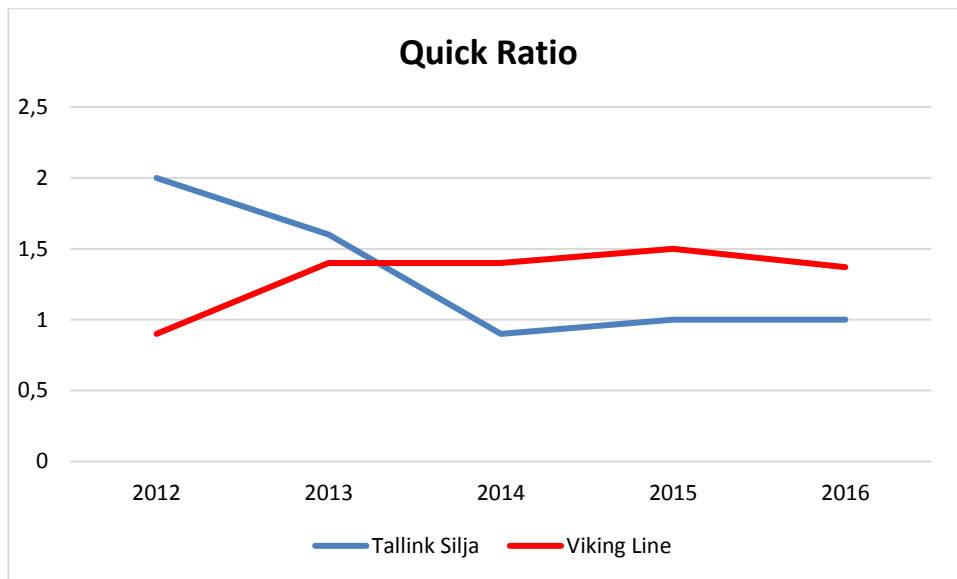
Tunnusluvun viitteelliset ohjearvot ovat (Alma Talent Oy 2018):

Erinomainen	yli 1,5
Hyvä	1–1,5
Tyydyttävä	0,5–1
Välttävä	0,3–0,5
Heikko	alle 0,3

Quick ratio lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti (Yritystutkimus ry 2017, 74):

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Rahoitusomaisuus} - \text{osatuloutuksen saamiset}}{\text{Lyhytaikainen vieraspääoma} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakot}} \quad (7)$$

Käyrät kuvassa 10 kuvaavat kohdeyritysten quick ratioiden kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 10. Tallink Siljan ja Viking Linen quick ratiot

6.2.2 Current Ratio

Current ration avulla voidaan mitata yrityksen maksuvalmiutta sekä rahoituspuskuria. Tunnusluvun avulla pystytään tarkastelemaan yrityksen nopeasti rahaksi muutettavien erien suhdetta lyhytaikaisiin velkoihin. Current ratio eroaa quick ratiosta tarkasteluajan pituudessa. Current ratiossa tarkasteluperspektiivi on pidempi, ja siinä nopeasti rahaksi laskettaviin eriin kuuluu myös yrityksen vaihto-omaisuus. (Alma Talent Oy 2018.)

Sekä quick ratiossa että current ratiossa on huomionarvoista se, että ne tarkastelevat vain tilinpäätöshetkellä vallitsevaa tilannetta. Yritysten maksuvalmius voi vaihdella tilikauden aikana suurestikin, ja tilinpäätöshetken tilanne saattaa olla normaalista poikkeava. (Alma Talent Oy 2018; Yritystutkimus ry 2017, 75)

Viking Linen current ratio pysyi tyydyttävänä melkein koko tarkasteluajan, vaikka vuonna 2012 se kävi jo lähellä heikon rajaa. Yrityksellä pitäisi olla riittävästi varoja nopeasti realisoitavaksi, joten tämän tunnusluvun ollessa tarkasteluajan lopussa tyydyttävällä tasolla vaikuttaisi, että yritys selviää jatkossakin maksuistaan.

Tallink Siljan current ratio oli vuonna 2012 hyvällä tasolla. Vuodeksi 2013 tunnusluku putosi tyydyttäväksi ja vuosina 2014–2016 Tallink Siljan current ratio oli arvoltaan tasan 1 eli ohjearvojen mukaan välttävän ja heikon rajalla. Tallink Siljan

current ration pohjalta voidaan todeta, että yrityksellä voi olla hankaluuksia selvitä maksuistaan nopeasti rahaksi realisoitavilla varoillaan. Vuonna 2012 ongelmia ei tämän tunnusluvun suhteen juurikaan ollut.

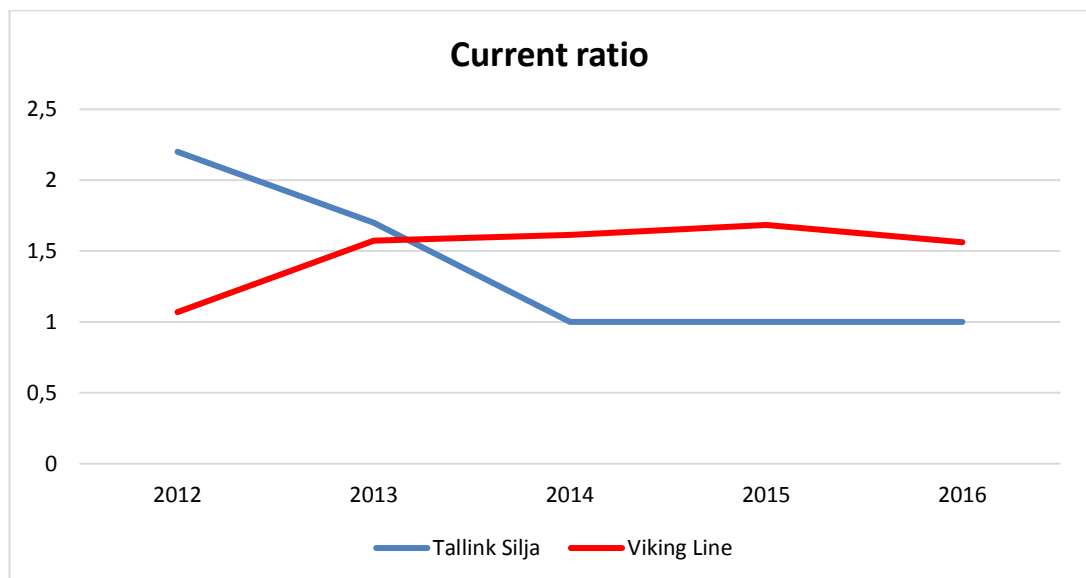
Tunnusluvun viitteelliset ohjearvot ovat (Alma Talent Oy 2018):

Erinomainen	yli 2,5
Hyvä	2–2,5
Tyydyttävä	1,5–2
Välttävä	1–1,5
Heikko	alle 1

Current ratio lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti (Yritystutkimus ry 2018, 75):

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Vaihto - omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikainen vieras pääoma}} \quad (8)$$

Käyrät kuvassa 11 kuvaavat kohdeyritysten current ratioiden kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 11. Tallink Siljan ja Viking Linen current ratiot

6.2.3 Rahoitustulosprosentti

Rahoitustulos kertoo, kuinka paljon tulorahoitusta yrityksen varsinainen liiketoiminta tuottaa. Rahoitustuloksen tulisi kattaa yrityksen lainojen lyhennykset, investointien omarahoitusosuudet, käyttöpääoman lisäyksen ja omistajien voitonjakotarpeet. (Alma Talent Oy 2018; Yritystutkimus ry 2017, 65)

Rahoitustulos on pääasiassa rahoittajien käyttämä tunnusluku. Tunnusluvun lähtökohtana on se, että yritys pystyisi lyhyelläkin aikavälillä saavuttamaan vähintään positiivisen rahoitustuloksen. Negatiivinen rahoitustulos kertoo yleensä siitä, että yritys on joutunut kattamaan juoksevia menojaan joko ottamalla lisää velkaa tai purkamalla omaa likviditeettiään. Negatiivinen rahoitustulos kertoo lisäksi sen, että yritys tulorahoitus ei riitä lainojen lyhennyksiin eikä voitonjakoon. (Alma Talent Oy 2018.)

Viking Linen rahoitustulosprosentti oli ensimmäisenä tarkasteluvuonna alhaisimmillaan, jolloin se oli 5,70. Vuosina 2013 ja 2014 yrityksen rahoitustulosprosentti oli parhaalla tasolla koko tarkasteluajanjakson aikana. Molempina vuosina rahoitustulosprosentti oli yli 11. Vuosina 2015 ja 2016 rahoitustulosprosentti putosi hieman alle kymmeneen, mutta pysyi kuitenkin positiivisella tasolla. Viking Linen kannalta tilanne on hyvä, ja yrityksen rahoitustulos riittää kattamaan myös voitonjakotarpeet.

Tallink Siljan rahoitustulos pysyi koko tarkastelujakson ajan negatiivisella tasolla. Tämä kertoo siitä, ettei yrityksen rahoitustulos riitä kattamaan voitonjakotarpeita. Tallink Silja ei olekaan pystynyt jakamaan osakkeenomistajilleen voittoa tarkastelujakson aikana, koska yritys ei ole tuottanut lainkaan voittoa. Vuonna 2016 yrityksen rahoitustulos oli noussut lähelle nollassa, mutta se ei siltikään ollut vielä positiivisella tasolla. Käyrä on kuitenkin kääntynyt nousujohteiseksi, mikä on hyvä uutinen yrityksen kannalta.

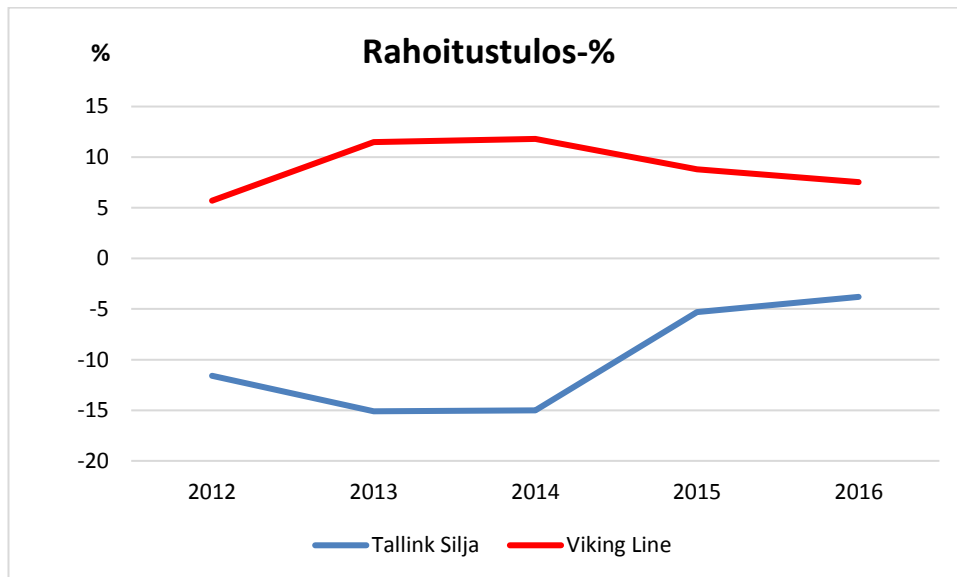
Rahoitustulosprosentti lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti:

$$\text{Rahoitustulosprosentti} = 100 * \frac{\text{Rahoitustulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \quad (9)$$

(Yritystutkimus ry 2017, 65)

Käyrät kuvassa 12 kuvaavat kohdeyritysten rahoitustulosprosenttien kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 12. Tallink Siljan ja Viking Linen rahoitustulosprosentit

6.3 Vakavaraisuus

6.3.1 Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste mittaa pitkällä tähtäimellä yrityksen vakavaraisuutta ja tappion sietokykyä. Tunnusluku kuvaa sitä, kuinka suuri osuus yhtiön varallisuudesta on omalla pääomalla rahoitettua. Mitä parempi yrityksen omavaraisuusaste on, sitä vakaammalla pohjalla yrityksen liiketoiminta on. (Alma Talent Oy 2018.)

Taseen omat varat muodostavat yrityksessä puskurin tappioita vastaan. Omavaraisuusaste kuvaa näiden puskureiden tasoa. Riittävän suuri puskuri turvaa yritystä mahdollisten huonojen vuosien varalta. Mikäli omavaraisuusaste on todella matala, yksikin huono vuosi saattaa kaataa yrityksen. Korkea omavaraisuusaste tarjoaa yritykselle paremmin liikkumavaraa. Tällöin yritys kestää paremmin kiristyvän kilpailutilanteen. (Alma Talent Oy 2018.)

Viking Linen omavaraisuusaste pysyi koko tarkasteluajanjakson ajan hyvänä. Vuoden 2013 lasku vuodesta 2012 johtuu yrityksen ottamasta suuresta lainasta.

Omavaraisuusaste on ollut hyvällä tasolla, ja luku on pysynyt loppuajan tarkastelujaksosta tasaisesti nousevana, eli yrityksellä ei ole tämän tunnusluvun perusteella syytä huoleen.

Tallink Siljan omavaraisuusaste oli vuonna 2012 hyvällä tasolla, mutta vuodeksi 2013 se putosi tyydyttävälle tasolle. Vuosina 2014-2016 yrityksen omavaraisuusaste on laskenut alle 15 prosenttiin, joten omavaraisuusaste on ollut heikolla tasolla. Jos yrityksen tilanne ei kohene, sillä saattaa olla jatkossa suuria ongelmia.

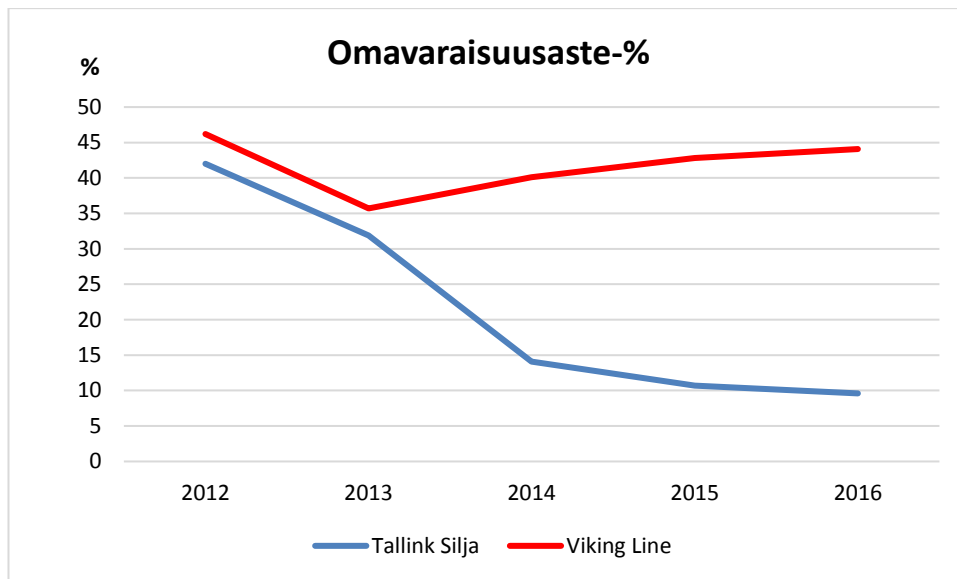
Tunnusluvun viitteelliset ohjearvot ovat (Alma Talent Oy 2018):

Erinomainen	yli 50 %
Hyvä	35–50 %
Tyydyttävä	25–35 %
Välttävä	15–25 %
Heikko	alle 15 %

Omavaraisuusaste-% lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti (Yritystutkimus ry 2017, 69):

$$\text{Omavaraisuusaste} - \% = 100 * \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma} - \text{Saadut ennakot}} \quad (10)$$

Käyrät kuvassa 13 kuvaavat kohdeyritysten omavaraisuusasteprosenttien kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 13. Tallink Siljan ja Viking Linen omavaraisuusaste prosentit

6.3.2 Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellinen velkaantuneisuus vertaa yrityksen velkojen suhdetta yrityksen toiminnan laajuuteen. Mikäli yrityksen suhteellinen velkaantuneisuus on korkealla tasolla, se edellyttää yritykseltä hyvää ja vakaata käyttökatetta. Tunnusluku on pitkälti toimialasidonnainen, ja se sopii hyvin saman toimialan yritysten vertailemiseen. (Alma Talent Oy 2018; Yritystutkimus ry 2017, 70)

Viking Linen suhteellinen velkaantuneisuusprosentti oli vuonna 2012 hyvällä tasolla eli alle 40 prosenttia. Vuonna 2013 yrityksen suhteellinen velkaantuneisuus nousi kuitenkin reilusti, yli 60 prosenttiin. Vuosina 2014–2016 käyrä on ollut tyydyttävällä ja laskenut koko ajan tasaisesti. Viking Linen kannalta tilanne on tällä hetkellä kohtuullisen hyvä, ja laskeva käyrä on hyvä merkki tulevaisuutta ajatellen.

Tallink Siljan suhteellinen velkaantuneisuusprosentti pysyi koko viiden vuoden syklin ajan hyvällä tasolla eli alle 40 prosenttiyksikön. Käyrä on kääntynyt vuoden 2014 jälkeen hieman nousevaksi, mikä on hieman huolestuttava merkki. Tällä hetkellä yrityksen suhteellinen velkaantuneisuus on kuitenkin hyvällä tasolla, eli yrityksellä velkojen suhde toiminnan laajuuteen on hyvin tasapainossa.

Tunnusluvun viitteelliset ohjearvot ovat:

Hyvä   alle 40 %

Tyydyttävä   40-80 %

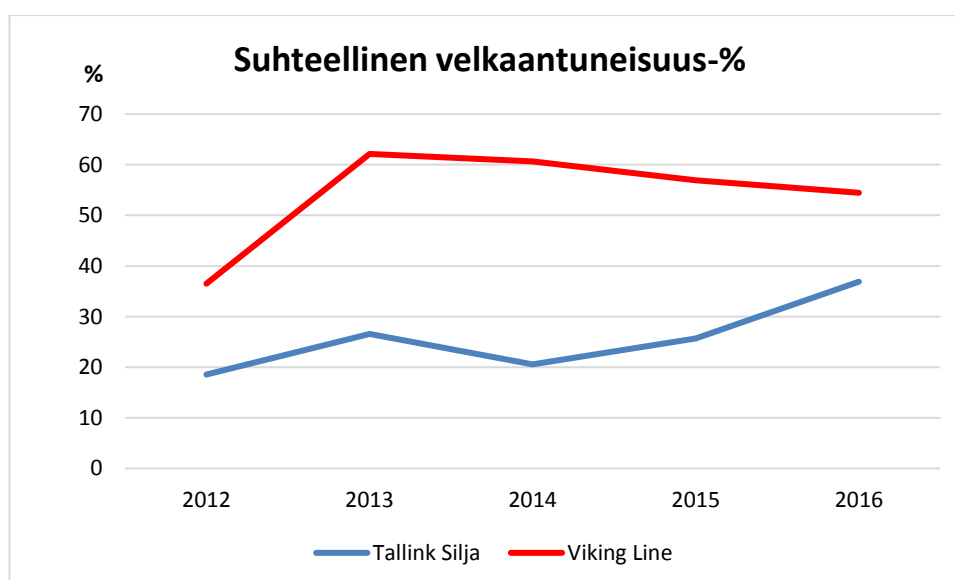
Heikko   yli 80%

(Yritystutkimus ry 2017, 70)

Suhteellinen velkaantuneisuus-% lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti (Alma Talent Oy 2018):

$$\text{Suhteellinen velkaantuneisuus} - \% = 100 * \frac{\text{Oikaistun taseen velat}}{\text{Liikevaihto(12kk)}} \quad (11)$$

Käyrät kuvassa 14 kuvaavat kohdeyritysten suhteellisen velkaantuneisuuden prosenttien kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 14. Tallink Siljan ja Viking Linen suhteellisen velkaantuneisuuden prosentit

6.3.3 Lainojen hoitokate

Lainojen hoitokate -tunnusluku kuvaa vieraan pääoman hoitamiseen käytettävissä olevaa tulorahoituksen määrää suhteessa vieraasta pääomasta tilikaudella syntyvien velvoitteiden määrään. Lainojen hoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman velvoitteiden kannalta. Lainojen hoitokate lasketaan tulevaisuuden ennusteiden pohjalta. Mikäli tunnuslukua käytetään menneisyyden

tarkasteluun, lainojen lyhennyksinä on käytettävä niitä lyhennyksiä, jotka olisivat erääntyneet tarkastelujakson aikana. (Alma Talent Oy 2018.)

Viking Linen tilanteessa lainojen hoitokate ylitti reilusti hyvän rajan koko tarkasteluajankohtana viimeistä vuotta lukuun ottamatta. Tunnusluku pysyi suhteellisen tasaisena eikä suuria eroja ollut, vaikka kurssi olikin hieman laskeva. Tunnusluku kertoo, että Viking Linen tulorahoitus riittää hyvin vieraan pääoman hoitovelvoitteisiin.

Tallink Siljan lainojen hoitokate oli todella reilusti alle heikon ohjearvon koko viiden vuoden tarkastelujakson ajan. Tämä johtuu siitä, että yrityksen rahoitustulos oli koko kyseisen ajan negatiivisella tasolla. Luvut ovat myös heitelleet todella paljon. Vuonna 2013 lainojen hoitokate Tallink Siljalla oli -183,4, mutta heti seuraavana vuonna luku oli enää -2,4. Kuitenkin vuonna 2015 tunnusluku putosi jälleen rajusti -81,4:ään. Tunnusluku kertoo, että Tallink Siljan tulorahoitus ei riitä vieraan pääoman hoitovelvoitteisiin.

Tunnusluvun viitteelliset ohjearvot ovat:

Hyvä	yli 2
Tyydyttävä	1–2
Heikko	alle 1

Lainojen hoitokate lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti:

$$\text{Lainojen hoitokate} = \frac{(\text{Rahoitustulos} + \text{rahoituskulut})}{(\text{Rahoitustulos} + \text{pitkäaikaisten lainojen lyhennykset})} \quad (12)$$

(Alma Talent Oy 2018)

Luvut taulukossa 1 kuvaavat kohdeyritysten lainojen hoitokatteiden kehittymistä vuosina 2012-2016.

	2012	2013	2014	2015	2016
Viking Line	12,8	8,6	7,0	6,7	1,5
Tallink Silja	-26,7	-183,4	-2,4	-81,4	-14,0

Taulukko 1. Tallink Siljan ja Viking Linen lainojen hoitokatteet

6.3.4 Vieraan pääoman takaisinmaksuaika

Vieraan pääoman takaisinmaksuaika kuvaa yrityksen velanhoitokykyä. Tunnusluvun avulla yrityksen varsinaisen toiminnan tulorahoitus suhteutetaan korollisiin velkoihin. Tunnusluku kuvaa, kuinka monta vuotta yrityksellä menisi suoritua korollisista veloistaan, jos koko tulorahoitus käytettäisiin velkojen maksuun. (Alma Talent Oy 2018.)

Viking Linen vieraan pääoman takaisinmaksuaika oli koko tarkastelujakson ajan tyydyttävällä tasolla. Tämä tarkoittaa, että yritys pystyi maksamaan korolliset velkansa pois kolmen ja viiden vuoden välisenä aikana. Vuoden 2013 suuri kasvu pitkäaikaisessa vieraassa pääomassa johtuu uuden Viking Line Gracen investoinnista. Rahoitustulos kasvoi merkittävästi samana vuonna, mikä puolestaan johtuu Viking Line Isabellan myynnistä. Nämä tekijät eivät kuitenkaan ole vaikuttaneet oikeastaan lainkaan vieraan pääoman takaisinmaksu-aikaan, koska luvut ovat kasvaneet samassa suhteessa.

Tallink Siljan vieraan pääoman takaisinmaksuaika ei ollut tarkasteluajanjaksona vertailukelpoinen, koska sitä ei pystytä laskemaan. Yrityksen rahoitustulos on negatiivinen eikä yrityksellä ole korollista vierasta pääomaa. Siitä syystä saadut tulokset olisivat joko miinusmerkkisiä tai tasan nolla. Ohjearvoltaan ne olisivat silloin erinomaisella tasolla, vaikka tilanne ei todellisuudessa ei ole näin.

Tunnusluvun viitteelliset ohjearvot ovat:

Erinomainen	alle 1 vuosi
Hyvä	1–3 vuotta
Tyydyttävä	3–5 vuotta
Välttävä	5–10
Heikko	yli 10 vuotta

Vieraan pääoman takaisinmaksuaika lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti:

$$\text{Vieraan pääoman takaisinmaksuaika} = \frac{\text{Korollinen vieras pääoma kauden lopussa}}{\text{Rahoitustulos (12kk)}} \quad (13)$$

(Alma Talent Oy 2018)

Palkit kuvassa 15 kuvaavat Viking Linen vieraan pääoman takaisinmaksuajan kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 15. Viking Linen vieraan pääoman takaisinmaksuaika

6.4 Tehokkuus

6.4.1 Vaihto-omaisuuden kiertoaika

Vaihto-omaisuuden kiertoaika on yksi yrityksen tehokkuutta mittaavista tunnusluvuista. Tunnusluvun avulla pystytään mittaamaan yrityksen varastoinnin tehokkuutta. Saatu tunnusluku kuvaa sitä, kuinka monta päivää tavara viipyy yrityksen varastossa. Mitä nopeampi varastonkierto on, sitä tehokkaammin yrityksen materiaalihallinto ja markkinointi toimivat. (Alma Talent Oy 2018.)

Viking Linella varastoon sitoutuneita pääomia oli tarkastelujaksona vaihtelevasti. Vuosina 2012–2013 vaihtelu oli pienempää, mutta vuonna 2014 ja 2015 pääomia on sitoutunut edellisiä vuosia enemmän. Syynä on suhteellisesti enemmän kasvanut vaihto-omaisuuden määrä verrattuna aine- ja tarvikkekäyttöön. Varastoon on siis ostettu tuotteita nopeammin kuin niitä on saatu myydyksi. Tässä tapauksessa uuden laivan mukana tuomat hyttipaikat ovat lisänneet varastoa.

Tallink Siljan vaihto-omaisuuden kiertoajat olivat koko viiden vuoden tarkastelujakson ajan hieman tehokkaampia kuin Viking Linen. Vuonna 2012 Tallink Siljalla

kiertoaika oli nopeimmillaan. Vuosina 2013-2016 kiertoajat ovat olleet todella taseisia, hieman yli kolmenkymmenen vuorokauden. Vuonna 2012 Tallink Siljan ainekäyttö oli suurempaa kuin muina vuosina, mistä johtuu nopeampi kiertoaika.

Vaihto-omaisuuden kiertoaika lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti:

$$\text{Vaihto-omaisuuden kiertoaika} = 365 * \frac{(\text{Vaihto-omaisuus} - \text{vaihto-omaisuuden ennakkomaksut})}{\text{aine- ja tarvikekäyttö}(12kk)} \quad (14)$$

(Alma Talent Oy 2018)

Palkit kuvassa 16 kuvaavat kohdeyritysten vaihto-omaisuuden kiertoaikojen kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 16. Tallink Siljan ja Viking Linen vaihto-omaisuuden kiertoajat

6.4.2 Myyntisaamisten kiertoaika

Myyntisaamisten kiertoaika -tunnusluku kertoo, kuinka monta vuorokautta yrityksen liikevaihto on keskimäärin saamisina, ennen kuin se tulee rahana yrityksen kassaan. Tunnusluku mittaa, kuinka tehokasta yrityksen perintä on ja millaisia ovat yrityksen antamat maksuajat asiakkailleen. Mitä pitempiä maksuajat ovat, sitä enemmän varoja sitoutuu yrityksen muihin prosesseihin. Tehostamalla myyntisaamisten kiertoaikaa yritys voi nostaa tulorahoituksensa riittävyttä sekä parantaa maksuvalmiuttaan. (Alma Talent Oy 2018.)

Myyntisaamisten kiertoaikojen hyvyttä on Viking Linen tilanteessa vaikea vertailla, koska luotettavaa tietoa ei löytynyt. Opinnäytetyössä myyntisaamisten kiertoaikaa verrataan ostovelkojen kiertoaikaan. Ostovelkojen kiertoajan ja myyntisaamisten kiertoajan pitäisi olla suunnilleen samalla tasolla. Viking Linellä kuitenkin ostovelkojen kiertoaika on tarkasteluajankohtana todella paljon suurempi kuin myyntisaamisten kiertoaika.

Tallink Siljan myyntisaamisten kiertoaika oli todella nopeaa. Tämä selittyy sillä, että yrityksellä oli huomattavan paljon vähemmän myyntisaamisia kuin esimerkiksi Viking Linella. Tallink Siljalla myyntisaamisten kiertoaika oli paljon nopeampi kuin ostovelkojen kiertoaika, joten yrityksen tila on tunnusluvun kannalta katsoen tyydyttävä. Myös Tallink Silja saa saatavansa nopeammin kassaan kuin se menee ostovelkojen maksuun.

Myyntisaamisten kiertoaika lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti (Alma Talent Oy 2018):

$$\text{Myyntisaamisten kiertoaika} = 365 * \frac{\text{Myyntisaamiset}}{\text{Liikevaihto}(12\text{kk})} \quad (15)$$

Palkit kuvassa 17 kuvaavat kohdeyritysten myyntisaamisten kiertoaikojen kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 17. Tallink Siljan ja Viking Linen myyntisaamisten kiertoajat

6.4.3 Ostovelkojen kiertoaika

Ostovelkojen kiertoaika mittaa sitä, kuinka paljon yritys on käyttänyt tavarantoimittajien rahoitusta omien ostojensa rahoitukseen. Tunnusluku kertoo, kuinka monessa päivässä yrityksen ostot keskimäärin maksetaan. Ostovelkojen kiertojalle ei voida antaa yleisiä ohjearvoja, vaan lukua pitää tarkastella toimialan yleisiin lukuihin verraten. Toimialoilla normaalisti vallitsevat maksuajat antavat tunnusluvulle hyvän vertailuarvon. (Alma Talent Oy 2018.)

Mitä nopeammin yrityksen ostovelat kiertävät, sitä nopeammin yritys selviytyy ostoveloistaan. Mikäli kiertajat ovat pidentyneet, on se useasti merkki yrityksen heikentyneestä maksuvalmiudesta. Hyvänä muistisääntönä ostovelkojen kiertojen suhteen on pidetty sitä, että ostovelkojen maksuaika saisi ylittää vain hieman myyntisaamisten maksuajan. (Alma Talent Oy 2018.)

Vuosina 2014 ja 2015 Viking Linen aine- ja tarvikekäyttö on lisääntynyt ja ostovelat ovat niukasti vähentyneet, mikä selittää maksuajan pienenemisen tarkasteluajankohtana. Vuodeksi 2016 tilanne palautui kuitenkin lähes vuosien 2012 ja 2013 tasolle. Ostovelkojen kiertoaika on huomattavasti suurempi kuin myyntisaamisten kiertoaika, mikä ei ole yrityksen kannalta optimaalinen tilanne.

Tallink Siljan ostovelkojen kiertajat ovat pysyneet neljänkymmenen ja viidenkymmenen vuorokauden välillä viiden tarkasteluvuoden ajan. Tallink Siljalla kiertoaika on huomattavasti nopeampi kuin Viking Linella. Tilanne johtuu siitä, että Tallink Siljalla on huomattavasti vähemmän ostovelkoja kuin Viking Linella. Tunnusluku kertoo, että yritys selviytyy nopeasti ostoveloistaan.

Ostovelkojen kiertoaika lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti (Alma Talent Oy 2018):

$$\text{Ostovelkojen kiertoaika} = 365 * \frac{\text{Ostovelat}}{\text{Aine – ja tarvikeostot(12kk)}} \quad (16)$$

Palkit kuvassa 18 kuvaavat kohdeyritysten ostovelkojen kiertoaikojen kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 18. Tallink Siljan ja Viking Linen ostovelkojen kiertoajat

6.5 Kasvu

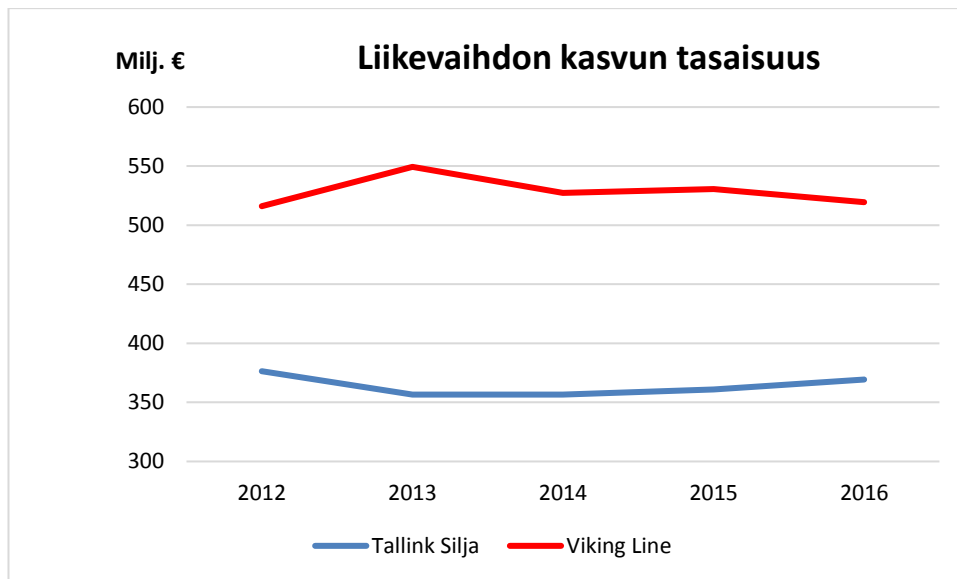
6.5.1 Liikevaihdon kasvun tasaisuus

Tässä luvussa on tarkoitus selvittää kohdeyritysten liikevaihtojen kehittymistä vuodesta 2012 vuoteen 2016.

Viking Linen luvut kertovat, että yrityksen liikevaihdon kasvu on ollut suhteellisen tasaista lukuun ottamatta vuotta 2013. Silloin yritys teki suurehkon investoinnin aluksiinsa, mikä näkyy kasvupiikkinä kuvassa 19. Vuonna 2014 yrityksen liikevaihto putosi vuodesta 2013, mutta oli kuitenkin edelleen korkeampi kuin vuonna 2012. Vuonna 2015 yrityksen liikevaihto kasvoi jälleen hiukan, mutta putosi kuitenkin vuonna 2016 lähes vuoden 2012 tasolle.

Tallink Siljan liikevaihto oli korkeimmillaan vuonna 2012. Vuonna 2013 liikevaihto putosi vuodesta 2012 n. 20 miljoonaa euroa. Vuosina 2014-2016 liikevaihto kasvoi koko ajan maltillisesti ja tasaisesti, ja se saavutti lopulta jo lähes vuoden 2012 liikevaihdon tason.

Käyrät kuvassa 19 kuvaavat kohdeyritysten liikevaihtojen kehittymistä vuosina 2012-2016.

Kuva 19. Tallink Siljan ja Viking Linen liikevaihdon kasvujen tasaisuudet

6.5.2 Liikevaihdon kasvuprosentti

Liikevaihdon kasvuprosentti kertoo, kuinka paljon yrityksen liikevaihto on kasvanut tai vähentynyt edeltävästä tilikaudesta. Liikevaihdon kasvuprosenttia on tulkittava suhteessa inflaation kehitykseen. (Yritystutkimus ry 2017, 78.)

Tarkasteluajankohtana voidaan todeta, että Viking Linen kasvu on heitellyt jonkin verran. Vuoden 2013 piikki selittyy osaltaan Viking Isabella-aluksen myynnillä ja Viking Grace -aluksen käyttöönotolla. Vuonna 2014 kasvu on laskenut neljä prosenttiyksikköä muiden tuotteiden kasvusta johtuen. Viking Linen liikevaihto on kasvanut vuonna 2015 todella vähän, alle yhden prosenttiyksikön verran. Vuonna 2016 yrityksen liikevaihto on vähentynyt vuoden takaisesta 2,1 prosenttiyksikköä.

Tallink Siljan liikevaihto on kasvanut kolmen viimeisen vuoden ajan. Kasvu on ollut todella tasaista, mutta myös melko vähäistä. Pienimmillään liikevaihto on kasvanut vain 0,03 prosenttia ja suurimmillaankin vain 2,3 prosenttia. Yrityksen kannalta hyvä merkki on se, että liikevaihtoa on pystytty kasvattamaan.

Liikevaihdon kasvuprosentti lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti (Yritystutkimus ry 2017, 78):

$$\text{Liikevaihdon kasvu} - \% = \frac{\text{Liikevaihdon muutos (12kk)}}{\text{Liikevaihto edellisellä tilikaudella (12kk)}} \quad (17)$$

Luvut taulukossa 2 kuvaavat kohdeyritysten liikevaihdon kasvuprosenttien kehittymistä vuosina 2012-2016.

	2012	2013	2014	2015	2016
Viking Line	2,3%	6,5%	-4,0%	0,6%	-2,1%
Tallink Silja	-1,2%	-5,3%	0,03%	1,2%	2,3%

Taulukko 2. Tallink Siljan ja Viking Linen liikevaihdon kasvuprosentit.

7 SWOT-analyysi

Tässä luvussa vertaillaan kummankin yrityksen nykytilaa SWOT-analyysin avulla. SWOT-analyysin avulla kohdeyritysten vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhkat voidaan eritellä ja näin niitä päästään tarkastelemaan yksi kerrallaan.

7.1 Viking Line

Viking Linen vahvuuksina pidetään yrityksen tunnettua brändiä sekä sen vakiintunutta markkina-asemaa. Viking Line itse nimeää yhdeksi suurimmaksi vahvuudekseen yrityksen tarjoaman korkean laadun sekä palveluiden tason. Lisäksi yritys on panostanut vastuullisen toimintaan etenkin ympäristöasioissa (Viking Line 2016). Tunnuslukuanalyysin pohjalta voidaan todeta, että yritys tekee jatkuvasti positiivista tulosta ja sen omavaraisuusaste on hyvällä tasolla. Ne ovat myös eittämättä yrityksen vahvuuksia.

Heikkouksina Viking Linella on se, että sen rahtimäärät ovat pienentyneet. Lisäksi yritys kertoo, että alusten kunnossapito on kallista ja alusten telakoinnit ovat syöneet tulosta. Kauppalehti mainitsee vuonna 2016 tekemässään artikkelissa myös sen, että polttoaineiden hintojen kehittyminen sekä talouden suhdanteet ovat varustamoiden suurimpia riskitekijöitä. (Viking Line 2016; Mustonen 2016.)

Mahdollisuuksiksi toiminnassaan Viking Line kertoo markkinoiden digitalisoitumisen. Yritys on myös uudistanut risteilyohjelmaansa jatkuvasti ja muokannut teemaristeilyjään. Uusi Viking Grace –alus sekä kolmeen muuhun alukseen tehdyt

ehostukset tarjoavat myös uusia mahdollisuuksia yritykselle. Viking Line on myös lisännyt autokapasiteettia aluksilleen kilpailutilanteen takia. (Viking Line 2016.)

Uhkina Viking Linen kannalta yritys mainitsee kalliit huoltotyöt aluksille sekä mahdolliset telakoinnit aluksille, koska ne käyvät yritykselle kalliiksi. Sen lisäksi alalla vallitsee kova, mutta vakaa kilpailutilanne. Viking Line mainitsee myös uhkiksi toiminnalleen poliittiset päätökset, jotka vaikuttaisivat liiketoimintaan. Yritys pitää uhkina myös rahoitusriskejä, mahdollisia häiriöitä logistiikka- ja tietojärjestelmissä. Viking Linen toiminta sijoittuu alueelle, jolla on käytössä muitakin valuuttoja kuin euro. Tästä syystä yritys kertoo valuuttakurssien vaihteluiden olevan myös mahdollinen uhka yritystoiminnalleen. (Viking Line 2016.)

Alla olevassa kuvassa 20 on tehty SWOT-analyysi Viking Linen näkökulmasta.

Vahvuudet

- Tunnettu brändi
- Vakiintunut markkina-asema
- Jatkuvat panostukset asiakas-tyytyväisyyteen.
- Korkea laatu sekä palvelun taso
- Vastuullisuus ympäristöasioissa
- Positiivisen tuloksen tekeminen
- Omavaraisuus

Heikkoudet

- Rahtimäärien pieneneminen
- Alusten kallis kunnossapito
- Alusten telakoinnit
- Suuret päästöt (heikkous koko toimialalla)
- Polttoaineiden hintojen kehittyminen
- Talouden suhdanteet

Mahdollisuudet

- Markkinoiden digitalisoituminen
- Risteilyohjelmien uudistaminen, teemaristeilyt
- Uusi Viking Grace –alus sekä kolme muuta uudistettua alusta
- Lisättyä autokapasiteettia aluksilla

Uhkat

- Alusten huoltotyöt ja telakoinnit
- Kova, mutta vakaa kilpailutilanne
- Kova hintakilpailu
- Poliittiset päätökset, rahoitusriskit
- Häiriöt logistiikka- ja tietojärjestelmissä
- Valuuttakurssien vaihtelut

Kuva 20. Viking Linen SWOT-analyysi. (Viking Line 2016; Mustonen 2016)

7.2 Tallink Silja

Tallink Siljan vahvuuksia kilpailutilanteessa ovat tunnettu brändi ja vakiintunut markkina-asema. Lisäksi Tallink Silja valittiin vuonna 2016 jo 13. kerran Reader's Digestin Luotetuin Merkki –tutkimuksessa Suomen luotettavimmaksi laivayhtiöksi. Vaikka Tallink Siljan tunnusluvut jättävät paljon parantamisen varaa, on yritys kuitenkin osana suurta, voittoa tekevää konsernia, joka lisäksi turvaa Tallink Siljan rahoituksen riittävyyden ja toiminnan jatkuvuuden. (Tallink Silja 2016.) Yritys sai lisäksi MSC-sertifikaatin ensimmäisenä laivayhtiönä. Sertifikaatti myönnetään vastuullisuudesta kestävään kalastukseen ja vastuullisuus arvioidaan kalastuksesta ruokapöytään. Tallink Silja sai sertifikaatin katkaravuille ja silleille. (Tammilehto 2017.)

Heikkouksina niin Tallink Siljalla kuin koko toimialallakin ovat suuret päästöt, polttoaineiden hintojen kehittyminen sekä talouden suhdanteet (Mustonen 2016). Yrityksen kannattavuuden ja vakavaraisuuden tunnuslukujen huono taso on myös Tallink Siljalle ehdottomasti heikkous. Kesällä 2016 yhdellä yrityksen aluksesta jylläsi pitkäkestoinen norovirus, joka heikensi matkustajamääriä. (Tallink Silja 2016.)

Markkinoiden digitalisoituminen tarjoaa myös Tallink Siljalle mahdollisuuksia liiketoiminnassaan. Alusten uudistukset sekä uudet risteilykonseptit, joita yritys on suunnitellut etenkin lapsiperheille ja nuorisolle, ovat Tallink Siljalle mahdollisuuksia. Tallink Silja mainitsee toimintakertomuksessaan, että kansainväliset matkustajat ovat lisääntyneet, mikä tarjoaa myös yrityksen liiketoiminnalle mahdollisuuksia. Riittävä rahoitus ja toiminnan jatkuvuus ovat turvattuna konsernin sisäisen rahoituksen avulla, mikä antaa myös pelivaraa Tallink Siljalle. (Tallink Silja 2016.)

Uhkina Tallink Siljan liiketoiminnalle ovat kova kilpailutilanne sekä kova hintakilpailu alalla. Kuten myös Viking Linella, Tallink Siljan uhkina ovat poliittiset päätökset, valuuttakurssien vaihtelut sekä mahdolliset telakoitumiset, joita voivat aiheuttaa haverit ja konevauriot. Yrityksen heikko kannattavuus ja vakavaraisuus ovat yrityksen liiketoiminnalle selkeä uhka tulevaisuudessa. (Tallink Silja 2016; Viking Line 2017.)

Kuvassa 21 on tehty SWOT-analyysi Tallink Siljan näkökulmasta.

Vahvuudet

- Tunnettu brändi
- Vakiintunut markkina-asema
- MSC-sertifikaatti
- Reader's Digestin Luotetuin Merkki –tutkimuksessa valittu Suomen luotettavimmaksi laivayhtiöksi
- Osana suurta, voittoa tekevää konsernia

Heikkoudet

- Sattunut sairasepidemia
- Suuret päästöt (heikkous koko toimialalla)
- Polttoaineiden hintojen kehittyminen
- Talouden suhdanteet
- Kannattavuuden ja vakavaraisuuden tunnusluvut heikolla tasolla

Mahdollisuudet

- Markkinoiden digitalisoituminen
- Laivojen uudistukset
- Kansainvälisten matkustajien lisääntyminen
- Uudet risteilykonseptit etenkin lapsiperheille ja nuorisolle
- Rahoituksen riittävyys ja toiminnan jatkuvuus turvattu konsernin sisällä rahoituksella

Uhkat

- Kova, mutta vakaa kilpailutilanne
- Kova hintakilpailu
- Poliittiset päätökset
- Valuuttakurssien vaihtelut
- Kannattavuus ja vakavaraisuus
- Haverit ja konevauriot

Kuva 21. Tallink Siljan SWOT-analyysi (Viking Line 2016; Mustonen 2016; Tallink Silja 2016; Tammilehto 2017)

8 Johtopäätökset kilpailija-analyysistä

Analyysin perusteella voitiin todeta, että Viking Line menestyi tarkasteluajanjaksona paremmin etenkin kannattavuuden ja vakavaraisuuden mittareilla mitattuna. Viking Line on kannattavuudeltaan ja vakavaraisuudeltaan selvästi Tallink Siljaa edellä. Molempien yritysten maksuvalmius on kohtalaisen hyvällä tasolla, mutta Viking Linen maksuvalmius on kuitenkin hieman Tallink Siljaa parempi. Pääomien kiertonopeudet ovat sekä Viking Linella että Tallink Siljalla tyydyttäviä. Tal-

link Siljan pääomat kiertävät huomattavasti nopeammin johtuen siitä, että yrityksellä on Viking Lineen verrattuna paljon vähemmän myyntisaamisia sekä ostovelkoja. Nämä tehokkuuden tunnusluvut ovat kuitenkin suhteessa toisiinsa lähes samanlaisia molemmilla yrityksillä. Kasvun tunnusluvuilla mitattuna voitiin todeta, että Viking Linen liikevaihdon kasvu ei ole niinkään tasaista, vaan se heittelee hieman jokaisena vuonna. Joka toinen vuosi kasvu on kääntynyt laskuun ja joka toinen vuosi nousuun. Tallink Siljan tulos on ollut kolmen viimeisen tarkasteluvouden ajan kasvava. Vuonna 2013 Tallink Siljan liikevaihto putosi lähes 20 miljoonalla eurolla. Liikevaihdon kasvu on ollut todella vähäistä, mutta kuitenkin tasaista.

Kokonaisuutena Viking Linen tunnusluvut ovat tasapainossa ja yrityksen taloudellinen tila on hyvä. Vuoden 2013 piikki yrityksen tuloksessa selittyy Viking Isabella -aluksen myynnillä ja Viking Grace -aluksen käyttöönotolla.

Kannattavuuden tunnuslukujen perusteella voidaan todeta, että Viking Line ei ole nopeasti tuottoa tuova yritys, mutta se tuottaa tasaisen varmasti rahavirtaa.

Maksuvalmiuden tunnusluvuissa Viking Linella oli suuria eroja ostovelkojen ja myyntisaamisten välillä. Vaihto-omaisuuden ja myyntisaamisten kiertoajat olivat yrityksellä hyvällä tasolla, mutta ostovelkojen kiertoaika oli myyntisaamisten kiertoaikaan nähden todella pitkä. Ostovelkojen kiertoajan ja myyntisaamisten kiertoajan pitäisi kuitenkin olla suunnilleen samalla tasolla. Tähän asiaan Viking Linen pitäisi pystyä tulevaisuudessa löytämään ratkaisuja. Maksuvalmiuden tunnusluvut eivät olleet erinomaisia, mutta kuitenkin riittäviä sen kannalta, että yritys selviää liiketoiminnan maksuistaan ja velvoitteistaan.

Vakavaraisuuden tunnusluvut Viking Linella olivat hyvällä tasolla, eikä niissä ollut mitään silmiin pistävää. Vuoden 2013 omavaraisuusasteen kymmenen prosenttiyksikön lasku oli seurausta yrityksen ottamasta pitkäaikaisesta lainasta. Yrityksen omavaraisuusaste on kuitenkin tämän jälkeen kääntynyt nousuun.

Viking Linen liikevaihdon kasvuprosentti kääntyi laskuun vuonna 2014, mutta se palasi kuitenkin niukasti positiiviseksi vuonna 2015. Syy vuoden 2014 laskuun oli vuonna nousseet 2013 liiketoiminnan muut tuotot. Vuonna 2013 Viking Line myi aluksensa saadakseen pääomaa uuden aluksensa rahoitukseen. Vuonna 2015

yrittäjien liikevaihdossa oli taas pientä kasvua. Liikevaihdon kasvuprosenttia yrityksen pitäisi jatkossakin pystyä nostamaan tasaisesti.

Tallink Siljan kannattavuuden tunnusluvut olivat huolestuttavia. Kaikki pääomien tuottoerot olivat negatiivisia kuten myös käyttökateprosentti, liiketulosprosentti sekä nettotulosprosentti. Näiden tunnuslukujen negatiiviseen tasoon vaikuttivat yrityksen miinuksella olevat nettotulos ja liiketulos. Vuosina 2015 ja 2016 kannattavuuden tunnusluvut ovat kuitenkin parantuneet. Syitä siihen ovat, että yrityksen ainekäyttö ja liiketoiminnan muut kulut on pystytty pienempinä kuin vuosina 2012-2014. Yrityksen rahoituksen riittävyys ja toiminnan jatkuvuus on kuitenkin turvattu konsernin sisäisellä rahoituksella.

Maksuvalmiuden tunnusluvut Tallink Siljalla ovat olleet pääasiassa välttävällä tai tyydyttävällä tasolla. Näiden tunnuslukujen pohjalta voidaan siis olettaa, että yritys selviytyy maksuistaan ja velvoitteistaan kohtuullisesti. Ongelmia saattaa kuitenkin jatkossa tulla, mikäli tilanne ei parane.

Vakavaraisuuden tunnusluvuilla mitattuna Tallink Siljan tilanne ei ole hyvä. Lähes kaikilla mittareilla tarkasteltuna tilanne yrityksessä on heikolla tasolla. Ainoastaan suhteellinen velkaantuneisuus-% on hyvällä tasolla. Lisää huolenaiheita syntyy siitä, että käyrät ovat pääsääntöisesti vielä kääntyneet laskuun.

Tehokkuus on yksi Tallink Siljan vahvuuksista. Pääomat kiertävät yrityksessä nopeasti, mikä on hyvä merkki. Negatiivista kuitenkin oli se, että ostovelkojen kiertoaika oli myyntisaamisten kiertoaikaan nähden pitkä. Ostovelkojen kiertoaajan ja myyntisaamisten kiertoaajan pitäisi olla suunnilleen samalla tasolla. Tähän asiaan myös Tallink Siljan pitäisi pystyä tulevaisuudessa löytämään ratkaisuja.

Tallink Siljan liikevaihdon kasvu-% osoittaa, että yritys on pystynyt nostamaan liikevaihtoaan jokaisena tarkasteluvuonna vuotta 2013 lukuun ottamatta. Kasvu on ollut tosin vähäistä, mutta kuitenkin todella tasaista. Vuonna 2013 liikevaihto putosi vuodesta 2012 noin 20 miljoonaa euroa. Vuosina 2014-2016 liikevaihto kasvoi koko ajan maltillisesti ja tasaisesti, ja se saavutti lopulta jo lähes vuoden 2012 liikevaihdon tason.

9 Yhteenveto

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä kilpailija-analyysi kahdesta meriliikenteen henkilökuljetuksen toimialalla toimivasta yrityksestä. Nämä yritykset olivat Tallink Silja Oy ja Viking Line Abp Oy. Kilpailija-analyysi oli tarkoitus toteuttaa tunnuslukuanalyysin ja SWOT-analyysin avulla. Tunnuslukuanalyysin avulla laskettiin kohdeyritysten keskeisiä tunnuslukuja, jotka mittasivat kannattavuutta, maksuvalmiutta, vakavaraisuutta, tehokkuutta ja kasvua. Saatuja tunnuslukuja oli tarkoitus kuvata erilaisilla kuvilla ja diagrammeilla, jotta tuloksia saadaan havainnollistettua. Tarkasteluvuosina opinnäytetyössä olivat 2012-2016. Opinnäytetyön tavoitteena oli analysoida laskettuja tunnuslukuja ja löytää syitä näiden lukujen taustalla. Lisäksi tavoitteena oli löytää kohdeyritysten heikkouksia ja vahvuuksia vallitsevassa kilpailutilanteessa sekä tarkastella niiden taloudellista tilaa yleisesti.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsiteltiin erilaisia tilinpäätösanalyysissä käytettäviä analyysimuotoja. Näitä olivat yritystutkimus, perinteinen tilinpäätösanalyysi sekä tunnuslukuanalyysi. Kilpailija-analyyseista käsiteltiin SWOT-analyysi ja Porterin kilpailija-analyysimalli. Opinnäytetyön teoriaosuudessa esiteltiin lisäksi tunnuslukuanalyysin sisältämät tärkeimmät tunnusluvut, jotka koskivat kohdeyritysten kannattavuutta, maksuvalmiutta, vakavaraisuutta, tehokkuutta sekä kasvua. Lisäksi teoriaosuudessa esiteltiin kohdeyritykset ja kerrottiin niiden historiasta. Samassa luvussa esiteltiin myös toimiala, jolla yritykset toimivat.

Opinnäytetyön tutkimusosuudessa tehtiin tunnuslukuanalyysi sekä SWOT-analyysi kohdeyrityksistä. Tutkimus osa suoritettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Osa tunnuslukuanalyysissa esiintyneistä tunnusluvuista laskettiin Navita Yritysmalli –ohjelman avulla ja osa Excel-ohjelman avulla yritysten tilinpäätöstietojen pohjalta. Tunnuslukuja kuvattiin Excel-ohjelman avulla tehdyillä kuvilla ja diagrammeilla. Lisäksi tutkimusosuudessa kerrottiin laskettujen lukujen kehityksestä ja syistä niiden taustalla.

Opinnäytetyössä saatuja tuloksia voidaan pitää melko luotettavina. Mahdolliset pienet virheet johtuvat lukujen pyöristyksistä. Navita Yritysmalli –ohjelman avulla tarkistettiin syötettyjen tilinpäätöstietojen oikeellisuus, ja ohjelma ilmoitti syöttötietojen olevan oikein.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyöstä tuli lopulta onnistunut. Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää vastauksia siihen, mitkä ovat kummankin kohdeyrityksen vahvuuksia ja heikkouksia kilpailutilanteessa. Sekä SWOT-analyysin että tunnuslukuanalyysin avulla löydettiin vastauksia kysymyksiin. Lisäksi tavoitteena oli selvittää kohdeyritysten taloudellista tilaa. Lasketut tunnusluvut tarjosivat hyvin tietoa siitä, millaisessa taloudellisessa tilanteessa kohdeyritykset ovat. Syitä lukujen taustoilla olisi voinut esiintyä vielä enemmänkin, mutta kuitenkin oleellisimpia asioita tuotiin esiin. SWOT-analyysien teko kohdeyrityksistä tarjosi hyvää tukea tunnuslukuanalyysille. Näin kilpailija-analyysiin saatiin laajempaa näkökulmaa kilpailutilanteesta kohdeyritysten vahvuuksien ja heikkouksien muodossa eikä oltu vain tunnuslukuanalyysin varassa. Tunnuslukujen määrä ja tarkasteluajanjakso olivat sopivia aikatauluun nähden. Opinnäytetyön aikataulu oli melko tiukka, mutta siihen nähden tietoja esiintyi riittävästi ja tavoitteisiin päästiin suhteellisen hyvin.

Kuvat

- Kuva 1. Tunnuslukuanalyysi, tilinpäätösanalyysi ja yritystutkimus, s. 9
- Kuva 2. SWOT-analyysialusta, s. 12
- Kuva 3. Porterin toimialan kilpailukenttää koskeva analyysi, s. 13
- Kuva 4. Tallink Siljan ja Viking Linen käyttökateprosentit, s. 20
- Kuva 5. Tallink Siljan ja Viking Linen liiketulosprosentit, s. 22
- Kuva 6. Tallink Siljan ja Viking Linen nettotulosprosentit, s. 23
- Kuva 7. Tallink Siljan ja Viking Linen kokonaispääoman tuotto prosentit, s. 25
- Kuva 8. Tallink Siljan ja Viking Linen sijoitetun pääoman tuotto prosentit, s. 26
- Kuva 9. Tallink Siljan ja Viking Linen oman pääoman tuotto prosentit, s. 28
- Kuva 10. Tallink Siljan ja Viking Linen quick ratiot, s. 30
- Kuva 11. Tallink Siljan ja Viking Linen current ratiot, s. 31
- Kuva 12. Tallink Siljan ja Viking Linen rahoitustulosprosentit, s. 33
- Kuva 13. Tallink Siljan ja Viking Linen omavaraisuusaste prosentit, s. 35
- Kuva 14. Tallink Siljan ja Viking Linen suhteellinen velkaantuneisuus, s. 36
- Kuva 15. Viking Linen vieraan pääoman takaisinmaksuaika, s. 39
- Kuva 16. Tallink Siljan ja Viking Linen vaihto-omaisuuden kiertoajat, s. 40
- Kuva 17. Tallink Siljan ja Viking Linen myyntisaamisten kiertoajat, s. 41
- Kuva 18. Tallink Siljan ja Viking Linen ostovelkojen kiertoajat, s. 43
- Kuva 19. Tallink Siljan ja Viking Linen liikevaihdon kasvujen tasaisuudet, s. 44
- Kuva 20. Viking Linen SWOT-analyysi, s. 46
- Kuva 21. Tallink Siljan SWOT-analyysi, s. 48

Taulukot

- Taulukko 1. Tallink Siljan ja Viking Linen lainojen hoitokatteet, s. 37
- Taulukko 2. Tallink Siljan ja Viking Linen liikevaihdon kasvuprosentit, s. 45

Kaavat

- Kaava 1. Käyttökateprosentti, s. 20
- Kaava 2. Liiketulosprosentti, s. 21
- Kaava 3. Nettotulosprosentti, s. 23
- Kaava 4. Kokonaispääoman tuotto prosentti, s. 24
- Kaava 5. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti, s. 26
- Kaava 6. Oman pääoman tuotto prosentti, s. 28
- Kaava 7. Quick ratio, s. 29
- Kaava 8. Current ratio, s. 31
- Kaava 9. Rahoitustulosprosentti, s. 32
- Kaava 10. Omavaraisuusaste, s. 34
- Kaava 11. Suhteellinen velkaantuneisuus, s. 36
- Kaava 12. Lainojen hoitokate, s. 37
- Kaava 13. Vieraan pääoman takaisinmaksuaika, s. 38
- Kaava 14. Vaihto-omaisuuden kiertoaika, s. 40
- Kaava 15. Myyntisaamisten kiertoaika, s. 41
- Kaava 16. Ostovelkojen kiertoaika, s. 42

Lähteet

Alma Talent Oy 2018. Tunnuslukuopas. www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas. Luettu 25.3.2018.

Hölttä, T. & Savonen, M. 1997. Muutosvoimana laatujohtaminen. Helsinki: Edita.

Lindroos, J. & Lohivesi, K. 2004. Onnistu strategiassa. Helsinki: WSOY.

Moottori 2017. Tallink Silja ja Viking Line kaikkien aikojen matkustajaennätyksiin heinäkuussa. <https://www.moottori.fi/matkailu/jutut/tallink-silja-ja-viking-line-kaikkien-aikojen-matkustajaennatyksiin-heinakuussa/>. Luettu 29.3.2018.

Mustonen 2016. Sijoitatko varustamoihin? Tarjolla Tallink Grupp ja Viking Line - ja ”ostotarkkailulistan” merenkäyntäjä. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/sijoitatko-varustamoihin-tarjolla-tallink-grupp-ja-viking-line---ja-ostotarkkailulistan-merenkäyntäjä/uK6kAnBk>. Luettu 4.4.2018.

Niskanen, J. & Niskanen, M. 2003. Tilinpäätösanalyysi. Helsinki: Edita.

Sintonen, H. 2015. Yrityksen talouden analysointi. Saimaan ammattikorkeakoulu. Liiketalous. Luentomuistiinpanot.

Tallink 2018. Historia-aikajana. https://www.tallink.com/history?_ga=2.238567300.565005657.1519638475-2103965797.1519638475. Luettu 26.2.2018

Tallink Silja Oy: Tilinpäätös ja toimintakertomus 2012.

Tallink Silja Oy: Tilinpäätös ja toimintakertomus 2013.

Tallink Silja Oy: Tilinpäätös ja toimintakertomus 2014.

Tallink Silja Oy: Tilinpäätös ja toimintakertomus 2015.

Tallink Silja Oy: Tilinpäätös ja toimintakertomus 2016.

Tallink Silja Oy: Tietoa yrityksestä. <https://www.tallinksilja.fi/tietoa-tallink-siljasta>. Luettu 15.3.2018.

Tammilehto 2017. Tallink Silja on maailman vastuullisin katkarapulaiva. <https://m.kauppalehti.fi/uutiset/tallink-silja-on-maailman-vastuullisin-katkarapulaiva/HD3nGett>. Luettu 9.4.2018.

Tilastokeskus 2008. Toimialaluokitus 2008. <https://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/50101.html>. Luettu 15.3.2018.

Viking Line Abp Oy: Tilinpäätös 2012.

Viking Line Abp Oy: Tilinpäätös 2013.

Viking Line Abp Oy: Tilinpäätös 2014.

Viking Line Abp Oy: Tilinpäätös 2015.

Viking Line Abp Oy: Tilinpäätös 2016.

Viking Line 2016. Vuosikertomus. <http://www.mypaper.se/html5/customer/84/11596/?page=1>. Luettu 2.2.2018.

Viking Line 2018a. Historiikki. <https://www.vikingline.com/fi/konserni/historiikki/>. Luettu 15.3.2018

Viking Line 2018b. Tilinpäätöstiedote. https://www.vikingline.com/globalassets/documents/market_specific/corporate/investors/financial-reports/lehdistotiedote-180215-tilinpaatos.pdf. Luettu 26.2.2018.

Yritystutkimus ry 2017. Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Tallinna: Trükikoda.